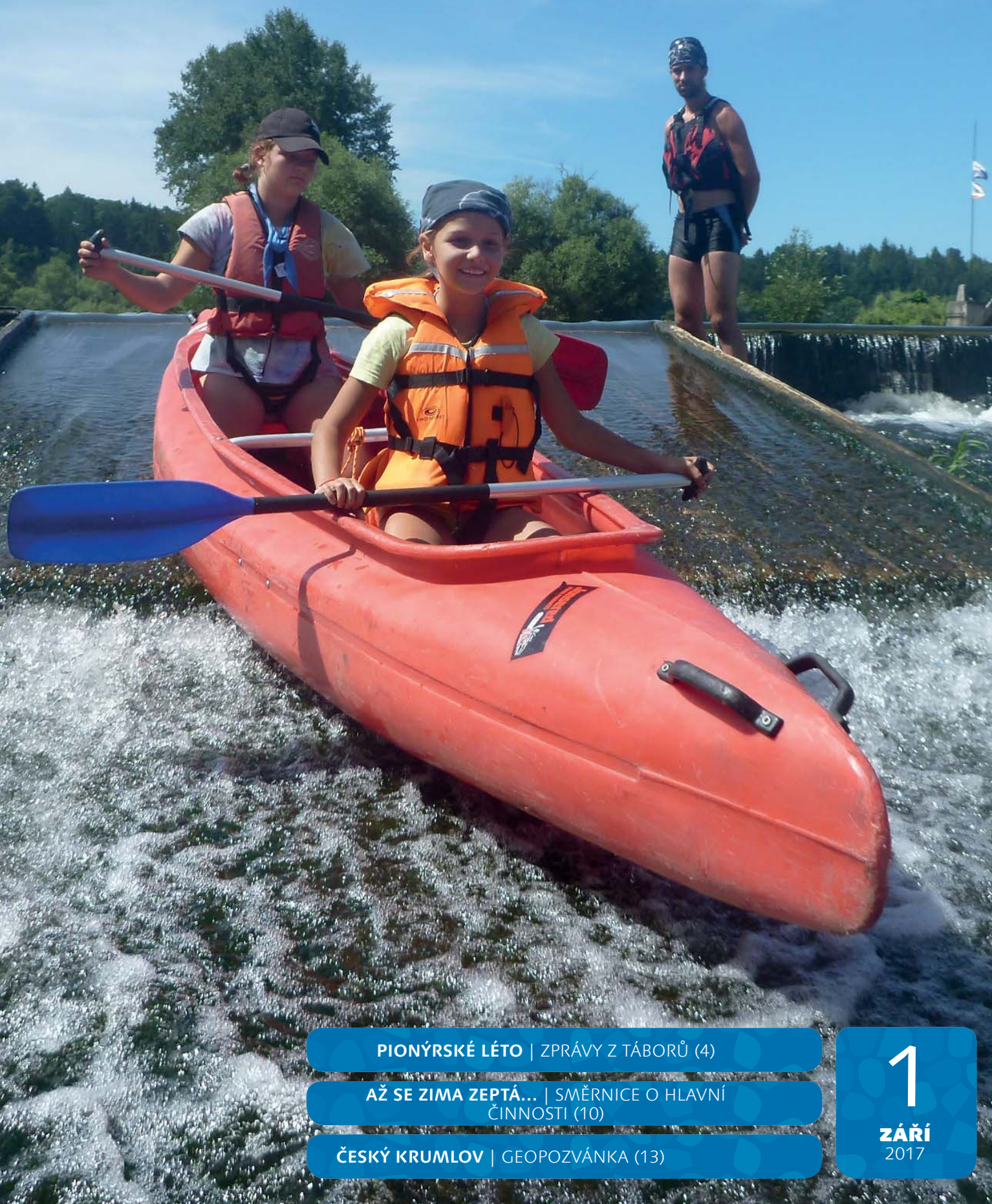

MOZAIKA

PIONÝŘA

PIONÝRSKÉ LÉTO | ZPRÁVY Z TÁBORŮ (4)

AŽ SE ZIMA ZEPTÁ... | SMĚRNICE O HLAVNÍ
ČINNOSTI (10)

ČESKÝ KRUMLOV | GEOPOZVÁNKA (13)

1

ZÁŘÍ
2017

TVOŘÍM, TVOŘÍŠ, TVOŘÍME

Chata Jitřenka v Zelené Lhotě byla v týdnu od 13. do 18. srpna v obležení 30 účastnic již pátého (poněkud genderově nevyrovnaného ☺) ročníku letní táborové školy, které přijely ze všech koutů republiky (nejdále to měla Marta Matoušková z Ostravy). Od rána do večera si vzájemně účastnice vyměňovaly náměty na různé rukodělné techniky a z většiny z nich se na chvíli staly i lektorky.

Kdo si potřeboval odpočinout od vyrábění, mohl se vypravit do malebného okolí a kochat se místní přírodou.

Za celou organizaci akce stála Ivanka Mochurová, která po celou dobu plnila všemožné požadavky a rozdávala kolem sebe dobrou náladu. Za to si zaslouží velké díky.

A co si mohly tentokrát oddílové vedoucí a instruktorky vyzkoušet? Marcela Hrdličková z OZKOP ukázala, jak si vyrobit metodou powertex anděla a jak pracovat s FIMO hmotou. Petra Sládková mimo jiné předvedla, jak využít různé materiály a vyrobit z nich obrazy technikou Mixed media. Vyzkoušely jsme si vyrobit velikonoční dekorace z plat na vajíčka nebo pod vedením Libuše Nejedlé beránka z ovčího rouna. Lída Chladová nás naučila, jak sestavit exploding box, a dala námět na anděla z betonu. Velkou výzvou pro některé účastnice bylo ušít z korálek náhrdelník, ale pod vedením Natálky Vítovcové se to všem povedlo. A to je jen pár příkladů, bylo toho mnohem víc...

Pokud budete chtít některé techniky s dětmi také vyzkoušet, sledujte nový ročník Mozaiky.

Anička

KALENDÁRIUM | nabídkový plán akcí a soutěží

2. – 4. 2.	Ledová Praha	Praha	Pionýr a Nadace Dětem 3. tisíciletí
3. 2.	Koncert Děti dětem	Praha	Pionýr a Nadace Dětem 3. tisíciletí
7. 4.	O Putovní pohár Zlaté růže	České Budějovice	JČKOP
13. – 15. 4.	Kamínka	Mladá Boleslav	ÚPVC
4. – 8. 5.	Airsoftový víkend „Operace Valhala“	Lišice u Přestic	PS Dravci;

NABÍDKA OTEVŘENÝCH AKCÍ PS (z www.pionyr.cz)

10. 9.	Letní miniturnaj č. 5	Jince	PS Jince
11. 9.	Pionýr open aneb otevřených dveří	Chropyně	PS Obránců míru den Chropyně
12. 9.	Prijte hyjtu	Domažlice	PS Čtyřlístek
13. 9.	Otevřená klubovna Pionýra	Jince	PS Jince
15. 9.	Pionýr Open v Rakové	Raková	PS Hrádek
15. 9.	Cesta na Xapatan	Újezd u Domažlic	PS Čtyřlístek
16. 9.	Erbovní slavnosti	Brno	7. PS BORÁČ
16. 9.	Kuličkáda	Chropyně	PS Obránců míru Chropyně
16. 9.	Habartovské toulky 26. ročník	Habartov	PS des. St. Roubala Habartov
16. 9.	Pohádkový les 17. ročník	Habartov	PS des. St. Roubala Habartov
21. 9.	VOČKaři - rukodělná dílna	Březová	PS Březová
29. 9.	Z Ráje do zeleného pekla II.	Pístov	PS KAMARÁD
6. 10.	VOČKaři - Boží Dar	Boží Dar	PS Březová
7. 10.	Malování na asfalt	Kdyně	PS Safír Kdyně
7. 10.	Okénko do světa umění - hrátky s fimo hmotou	Chropyně	PS Obránců míru Chropyně
7. 10.	Z Čáslavi na vrchol ČR	Sněžka	PS Čáslav
14. 10.	Folkový guláš	Olomouc	OZKOP

NABÍDKA VZDĚLÁVACÍCH AKCÍ PVC

Kvalifikace oddílového vedoucího

20. – 22. 10. + 4 odpoledne	Výjezd + Brno	Jihomoravská KOP
6. – 8. 10., 20. – 22. 10.	Újezd u Domažlic	Plzeňská KOP
13. – 15. 10., 31. 10.	Mladá Boleslav	Středočeská KOP
13. – 15. 10., 3. – 5. 11.	Ústí nad Labem, Důlce	Ústecká KOP
24. – 26. 11.	Mrtník	Pražská OP

Kvalifikace instruktora

16. – 19. 11.	Výjezd	Jihomoravská KOP	Akce pro 14+ a 15+

Akce pro 14+ a 15+

13. – 15. 10.	Základna Nýdek	Moravskoslezská KOP
20. – 22. 10.	Skavsko u Morkovic	Olomoucko-zlínská KOP

Školení členů rad

15. 10.	Mladá Boleslav	Středočeská KOP

Foto na titulu: Pavla Hrubá	1
PS Safír Kdyně na vodě	2
Pionýrské léto Zprávy z táborů	4
Samí o sobě Zprávy ze spolku	7
Výtvarky a rukodělky Pionýrský Sedmikvítek se představuje	8
Až se zima zeptá... Směrnice o hlavní činnosti	10
Veselá panenka Rukodělky	11
Seznamte se, to jsou Štěňata Výchovné programy	11
Nazujte toulavé boty! Výlety	12
Český Krumlov Geopozvánka	13
Rasista Radim O dětech trochu jiných	14
Pavel Kantorek Ohlédnutí	15
Nadčasovost Předsedův glosář	15
VK Avalon Seznamte se	16
Výchova a sounáležitost Oddíl@pionyr.cz	18
Důsledky liberální výchovy pedagogovy zkušenosti	20
Jirka Wolf Ohlédnutí	20
Nemusíme malovat čerta na zeď Aktualita	21
Jak na nováčky Právní posilovna	22
Babí léto na ústředí Informace	22
Kaleidoskop Výročí a zajímavosti	23
Vzpomínky na léto Tematická fotostránka	24

PIONÝRSKÉ LÉTO

Prázdniny jsou minulostí, ale vzpomínky z táborů jsou pořád dost živé, pojďme se na některé z nich podívat v následujících zprávách od táborníků. A jestli máte radši fotky, najdete jich dost na zadní straně obálky.

**BADATELÉ
Z HOLEŠOVA NALEZLI
NEJEN ROBINSONŮV
OSTROV, ALE
I SAMOTNÉHO
ROBINSONA
S PÁTKEM**

Každoročně prožívají pionýři z Holešova táborové dobrodružství na louce pod hotelem Šaumburk, dříve Zubříč.

Letos jsme tu slavili 30. výročí!

Tábor byl motivován hledáním Robinsona, proto se zabýval hlavně přežitím na pustém ostrově. Hned první večer táborníci objevili Robinsonův deník, dozvěděli jsme se důležitou informaci, že je

asi v zajetí lidojedů. Táborníci byli rozděleni

do čtyř badatelských výprav pojmenovaných podle slavných vědců, přírodovědců a badatelů: Mendelova, Pasterova, Darwinova a Purkyněho. Ty mezi sebou soupeřily, ale také si vzájemně pomáhaly a spolupracovaly. Jejich úkolem bylo např. vypěstovat na políčku řeřichu či špenát, vybudovat v lese přibýtek, vyrobit sluneční hodiny a lovecké zbraně. Důležitým úkolem bylo získat co nejvíce vody, protože jak jsme postupem času zjistili, voda je opravdová vzácnost a musíme si jí vážit. Táborníci se dozvěděli hodně o tom, jaké to je ztroskotat, zůstat úplně sám a muset se spolehnout jen na sebe. Přispěly k tomu také výlety a besedy na různá témata. Navštívili jsme nedalekou Podhradní Lhotu a lanové centrum – TARZÁNIE, kde někteří překonali svůj strach z výšek. Navštívilo nás několik hostů, kteří si s námi povídali a měli pro nás připravené zajímavé workshopy. Velmi nás zaujala výroba ručního papíru. Jeden podvečer proběhla i výuka country tanců.

Kromě badatelské tématiky táborníci plnili také běžné tábořnické povinnosti a naučili

se spoustu dovedností. Oblíbená byla dřevorubecká i sportovní olympiáda, pevnost Boyard, všechny hry v lese a také večerní bojové hry. K nezapomenutelným zážitkům patřila také večerní tábořová posezení se zpěvem, povídáním a hrami. Na závěr každého večera jsme se těšili na čtení ze života Robinsona na ostrově.

Navštívila nás také spousta zajímavých osobností, např. tradiční hvězdář Tomáš Pečiva z Hvězdárny ve Valašském Meziříčí a také nesmíme zapomenout na skvělé bubeníky z Rytmu pro život. Velmi milé bylo setkání s dobrovolníky z různých koutů světa – z Běloruska, Německa, Španělska, Koreje a také Číny. Prožili jsme s nimi pár hodin, ale měli jsme pocit, že je známe dlouho. Velmi aktivně se zapojili do našeho programu, byli z něj nadšeni a loučení s nimi bylo velmi smutné.

Táborových zážitků byla spousta, počasí téměř ideální. Táborové dny ubíhaly a my se pomalu blížili k cíli. A přišel poslední táborový

den, který bývá velmi smutný, ale také náročný. I když to na začátku nevypadalo, nakonec jsme našli ztraceného Robinsona i s jeho věrným přítelem Pátkem. Všichni jsme měli obrovskou radost! Robinson ocenil naše úsilí malým talismanem na památku. Vyzdvihl Mendelovu badatelskou výpravu, která se ve dvoutýdenním hledání přiblížila nejbližší.

Děkujeme všem, kteří pro nás letošní tábor připravili. Největší poděkování si zaslouží naše hlavní vedoucí Jarka a její věrný tým, děkujeme také všem skvělým vedoucím, našim kuchařkám a ostatním pracovníkům tábora za skvělých 14 dní. Na táboře jsme prožili nezapomenutelné chvíle, spoustu dobrodružství, ale také jsme navázali nová kamarádství. Těšíme se na potábořová setkání a také na tábor v roce 2018. Děkujeme také všem rodičům, kteří přispěli do sbírky částkou 1 500 Kč na záchranu deštného pralesa. Naše velké poděkování patří za finanční podporu Zlínskému kraji a MŠMT.

za účastníky tábora **Maty, Aneta, Kludie, PS M. Očadlíka Holešov**

LETNÍ TÁBORY PIONÝRSKÉ SKUPINY HRÁDEK

V červenci se uskutečnily dva běhy letního tábora u Spáleného mlýna na Berounce. Celkem zde bylo 240 účastníků. Na přípravu a organizaci to byla nelehká práce, ale výsledek stál za to.

V každém běhu bylo šest oddílů.

Vedoucí pro ně měli připravené tematicky zaměřené hry. Plnily se podmínky například k získání královského meče, vojenských zdravotních hodností, šmoulilo se, šaman vedl svůj indiánský kmen, bojovalo se za vysvobození Zlozemě, probíhala zlatá horečka, lovci kožešin plnili úkoly na přežití v přírodě, probíhala soutěž v rybolovu nebo trénink karatistů. Vše spojoval celotábořový program. Například návštěva zástupce ZOO Plzeň, ukázky policejních psovodů, testy pro zájemce o práci ve státní nebo městské policii, jízda na koni, country bál, tábořová pouť, zpívánky, povídky, tábořáky s programem, šermířské vystoupení a ohnivá show plzeňského volnočasového klubu Avalon. Děti se staly olympioniky a soutěžily o putovní poháry starosty Hrádku za nejlepšího jednotlivce a oddíl. Každodenní jízda na lodích nebo pěší výlety do okolí tábora byly

samozejmostí. Dětský aktiv řídil mezioddílovou soutěž, za kterou všechny oddíly dostaly odměny od města Hrádek.

Vše probíhalo pod taktovkou vedení tábora a oddílových vedoucích, kteří pracují i celoročně na pionýrské skupině jako dobrovolníci. Klobouk dolů za jejich vytrvalost a zájem o tuto činnost. Táborový život byl zdokumentovaný také ve vysílání televize ZAK a Českého rozhlasu Plzeň. Zažili jsme několik kontrol, které dopadly na pomyslnou jedničku.

Tábory jsou má srdeční záležitost. Protože dělám hlavní vedoucí obou běhů, zažiju během července tolik různých pěkných, ale i náročných situací, emocí a zážitků, že přijedu domů úplně jako z jiného světa. Myslím, že to je, slovy klasika, „ohřejeváček“ na zimu. A to mám moc ráda!

Vlasta Vasková, PS Hrádek

KOPŘIVNICKÉ TÁBOŘENÍ

I. turnus – Na vlnách

Tak máme za sebou 37. ročník I. turnusu na Olbramu. Letošní etapová hra s názvem „Na vlnách“ byla inspirována Piráty z Karibiku. Tábor jsme měli rozdělený na dvě hlavní frakce, a to piráty v čele s Jackem Sparrowem a obchodní společnost, které velel Cutler Beckett.

Beckett šel po pirátech jako piraně po masu, a tak se první dny nesly v duchu vzájemného nepřátelství. Najednou se ale objevil bájný Kraken, začal stahovat ke dnu lodě a nebral v potaz, kdo je kdo. A tak frakce sjednotil společný nepřítel.

Táborníci museli společně zažít mnoho útrap od chytání mořských panem, proplutí Bermudského trojúhelníku až po bitvu s Krakenem. Kraken měl spadeno na Jacka, a tak ho obětovali a přilákali Krakena do bitvy, kde na něho byli všichni připraveni. V urputném boji ho společně dostali opět ke dnu oceánu.

Kromě originálního příběhu děti zažily několik výletů, přespání pod širákem, táborový život ve stanech, diskotéky, večerní show jako Tvoje tvář má známý hlas, letní kino, plavbu na Vranovské přehradě, hrad Bítov, Jihlavu a spousty her.

Děkujeme personálu a vedoucím, kteří si vzali patnáct dní volno ve svém životě a věnovali ho dobrovolně dětem na Olbramu.

Miroslav Klimecký, PS Kopřivnice

Elektrotábor JUNIOR

Tak byl nazván tábor pro děti se zájmem o elektrotechniku. Byl určen pro začátečníky. Zúčastnilo se 16 dětí z Česka a Slovenska.

Cílem bylo nadchnout děti pro elektrotechniku a ukázat jim svět amatérského rádia. Děti se naučily poznávat základní součástky, postavily si dva funkční výrobky, aktivně se zúčastnily zajímavých fyzikálních a elektro pokusů. Zkusily si radiový orientační běh, vypustily vlastní pneumickou raketu, viděly, jak se leptá plošný spoj, rozsvítily zářivku Teslovým transformátorem, vystřelily si z elektromagnetického děla a mnoho dalšího.

Samozejmě jsme neopomenuli klasické táborové aktivity jako opékání špekáčků, spoustu her v přírodě i spaní pod širákem.

Věříme, že se dětem tábor líbil, odvezly si hezké vzpomínky a našly nové kamarády se stejnými zájmy.

Božka Klimecká, PS Kopřivnice

Elektrotábor – Návrat do budoucnosti

V pátek 11. 8. jsme zakončili šestý ročník Elektrotábora, kterým nás provázel Dr. Emmett Brown a Marty McFly z trilogie Návrat do budoucnosti. Proto bylo třeba také nachystat auto pro cestování časem a další rekvizity k celotáborové hře.

V den příjezdu dětí (1. 8.) jsme byli vyrušeni návštěvou z hygieny. Vše dopadlo OK a my mohli pokračovat v přípravách.

Letošní změnou byl přechod pod Pionýrskou skupinu Kopřivnice, ale také vyrobení nové táborové vlajky s logem, což bylo přivítáno na prvním nástupu s obrovským nadšením.

V rámci celotáborové hry nás čekal výlet do minulosti (1987), budoucnosti (2047) a poté na divoký západ (1887).

První den děti čekala scénka jako úvod do první hry. Pro cestu do minulosti bylo třeba nasbírat dost plutonia (vody) v nafukovacích baloncích. Následující dny se hrály další tematické hry.

Co se týká technického programu, tak letos kromě labu byly k dispozici drony, rakety na pevný pohon, pneumické rakety a také lišky. Mirek dal dvě technická odpoledne namísto „běhacích“ her, a tak oddíly soutěžily v zručnosti ovládání dronů, vyrobily si pneumické rakety a také si tvořily oddílová loga, která ke konci tábora úspěšně naprogramovaly do LED matice 12x12 bodů (40x40cm).

Startovací výrobek byl potleskový spínač s výkonovou LED (1W). Na výběr dále byly stavebnice: cvrček, siréna, kostka pro začátečníky, bandita, FM rádio, CMOS hodiny, RFID zámek pro mírně pokročilé až pokročilé, USB hodiny, LED matice 15x7 pro pokročilé, RGB matice a RLC metr pro velmi pokročilé.

Děti si užily i výlet do jaderné elektrárny Dukovany a také vodní elektrárny Dalešice.

V neděli jsme chystali vše pro vyjetí v QRP závodě ze 3 stanovišť

(OK2KET, OK2KJT a OK2KFJ), ale déšť nás donutil postavit pouze jedno stanoviště a zájemci se pak stídali. Počet spojení nebyl velký, zjevně dost okolních stanic, které jsme byli schopni udělat, si v tomto počasí rozmyslelo účast v závodě.

Takže tolik v rychlosti info o Elektrotáboře s letopočtem 2017. Díky všem spoluorganizátorům a účastníkům!

73! Robin OK2UWQ, PS Kopřivnice

KAMENSKO – JAK VYCVIČIT DRAKA

Les. Ticho. Ešus. Spacák. Chatka. Smích. Křík. Kadibudka. Oheň. Děti. Víte, co toto všechno je? To je tábor. Letní tábor. Letní pionýrský tábor.

A v našem případě tábor sušických pionýrů pod hlavičkou PS Otava Sušice.

Letos jsme byli u Blovic. Chatičkový tábor nedaleko osady Kamensko, uprostřed lesa, kde stráž celoročně drží Hájovna. Tady

si hrajeme, tady umíme plnohodnotně strávit dva týdny plné dobrodružství. Bojovali jsme o body na dračí stezce, na které jsme získávali nejen zkušenosti a radost z vyhraných her, ale hlavně draky – placky s podobiznou dráček. Bezzubku ovšem mohl získat jen vítězný tým.

A co že jsme to všechno dělali?

Táborový program obohatila návštěva skupiny armádních psovodů, kteří všem ukázali, jak těžká a dlouhodobá je příprava psů na jejich určený výkon. V polovině tábora jsme vyrazili na výlet za kulturními zážitky, kousek vláčkem, zbytek pěšky – až na zámek Kozel. Stačili jsme spát pod širákem, uvařit si baštu v kotlíku nad ohněm a naučit se, co je ambulák, liščí smyčka a jaké druhy ohňů bychom měli znát. A abychom si dovezli něco na památku domů, mohli jsme si v táboře vyrobit náušnice z plastu, náramky z bavlnek nebo náhrdelníky z dřevěných korálků. A pro maminky jsme batikovali plátěné tašky na nákup a vyráběli domácí mýdlo.

Bylo to dobrodružství šité na míru dětem i dospělákům. Pojeďte příště s námi a uvidíte, že jsme opravdu dobrý tábor!

Teta Pechy, PS Otava Sušice

CESTOVÁNÍ ČASEM NA KLEPÁKU

Prvních čtrnáct dní prázdnin strávilo bezmála 150 táborníků na Klepákově mlýně cestováním.

A ne jen tak ledajakým. Cestovali jsme totiž v čase. První večer jsme našli tajemnou bránu času, z které vystoupil Tiel'c, cestovatel z budoucnosti. Vzápětí se však brána porouchala, a abychom pomohli Tiel'covi domů, museli jsme s ním procestovat řadu historických období.

V Egyptě jsme se stali Kleopatřinými otroky, v postapokalyptické budoucnosti bojovali se zombiemi, navštívili jsme divoký západ, pravěk nebo století páry. Seznámili jsme se s Vikingy, křižáky, Římany, mafiány i se všemi šesti ženami Jindřicha VIII. Zasáhli jsme do bojů 2. světové války a pomohli zmapovat Mars.

Vyzkoušeli jsme si řadu zajímavých řemesel – ptáčky z vlny, 3D magnety, malování na kameny, sádrové odlitky, fotografování nebo třeba pečení preclíků. Poměřili jsme si své síly ve sportovních turnajích – ringu, vybíjené, brännballu a kinballu. Chybět nemohly ani táboráky, diskotéka, tábornická stezka a cestička odvahy.

Za dva týdny jsme toho zvládli opravdu hodně. Nakonec se nám podařilo nalézt správné symboly pro zprovoznění brány času. Ta se následně rozsvítila a přenesla Tiel'ca zpět do budoucnosti. A nám nezbylo, než se také vypravit domů. Kdyby to šlo, prošli bychom brá-

nou času a vrátili se o dva týdny zpět, na začátek tábora...

**Lenka Malá, PS 8. března
Jindřichův Hradec**

PARÁDNÍ PRÁZDNINY NA VODĚ

Pionýrská skupina Safír Kdyně pořádá vodácké tábory už téměř čtyřicet let. Letos se na vodu vydalo 35 dětí od šesti do patnácti let, pro které tentokrát vedoucí vybrali řeku Berounku.

Když autobus dorazil do kempu v Nadrybech, bylo třeba postavit stany, vybalit věci a pak už se děti mohly pustit do hraní prvních her. Druhý den na ně už čekal náročný výcvik na lodích, aby si osvojily základní vodácké dovednosti a byly připravené na první větší výlet od Dolanského mostu. Na večer si pak vedoucí připravili promítání první části filmu Warcraft: První střet, který udával táborové téma. Děti se následně rozdělily do šesti „orčích klanů“, které proti sobě soutěžily v celotáborové hře. V neděli ráno bylo ale potřeba celý tábor opět zabalit a vydat se 17 km po proudu řeky do dalšího tábořiště Kobylka u Liblína. Cestou si všichni užívali koupání, pěkné jezy i překrásné okolí přírodního parku Horní Berounka.

Celý tábor provázelo slunečné počasí, ale asi v jeho polovině zastihla táborníky taková horka, že děti musely trávit celý den u vody a hrát hry jen v řece. Až k večeru se udělalo příjemné počasí a byl ten správný čas na bojové hry, které se dětem líbily nejvíce. Na středu byl naplánován poslední přesun tábora do vodáckého kempu U Mloka, kde děti zhlédly zbytek filmu a pomalu se připravily na závěrečnou hru. Ta spočívala ve splnění několika jednoduchých úkolů, ale hlavně v souboji se zlým čarodějem Gul'Danem. Nakonec ho přemohly všechny klany a celkové pořadí se dozvěděly následující den u závěrečného táboráku.

Tábor utekl jako voda a děti se s řekou musely rozloučit. Poslední den byl opět ve znamení balení a odjezdu zpět na nádraží do Kdyně, kde už své potomky netrpělivě vyhlíželi nedočkaví rodiče.

Pavla Tochorová, PS Safír Kdyně

HOLEŠOVŠTÍ KAMARÁDI NA RESETU

HOLEŠOV

Na RESET (9. – 11. 6. 2017) jsme se moc těšili, protože jsme chtěli blíže poznat Ostravu, užít si připravené aktivity a také jsme se tu účastnili finále Dětské Porty. Večer proběhlo velmi zajímavé slavnostní

zahájení, které bylo doplněno různými světelnými efekty.

V sobotu dopoledne probíhalo finále Dětské Porty, bohužel za vydatného deště, takže jsme kromě poroty moc diváků neměli. Nám to ale moc nevadilo, zpívání na velkém pódiu jsme si užili a vyzpívali si krásné druhé místo. Potom jsme využili možnosti sfátat do dolů a čekala nás velmi zajímavá prohlídka s výkladem. Odpoledne

se vyčáslilo, využili jsme pestré nabídky programů, například jsme tvořili ve výtvarných dílnách, hráli hry s padákem, soutěžili ve stavění puzzle, zahráli si deskové hry a závodili ve štafetovém běhu, kde jsme v mladší kategorii obsadili krásné druhé místo a ve starší kategorii jsme byli třetí. Večer jsme se vydali do Světa techniky v areálu Vítkovic. Programem jsme byli nadšeni, zkoušeli jsme si různé pokusy a speciální křeslo, na kterém jsme zažili pocity kosmonautů ve vesmíru. Všechny expozice byly moc zajímavé, škoda, že jsme neměli více času.

Na závěr jsme v Ostravě vystoupali na vyhlídkovou věž, odkud byl nádherný výhled. Byli jsme překvapeni, jak je Ostrava plná parků a stromů. Republikové setkání se nám moc líbilo, stejně jako možnosti exkurzí a poznání něčeho nového. Děkujeme organizátorům za skvělý víkend a určitě se do Ostravy budeme rádi vracet.

Kamarádi, PS M. Očadlíka Holešov

HRÁDECKÉ LÉTO

HRÁDEK

Naše letní prázdniny, to jsou samozřejmě hlavně tábory. Program byl ale letos přichystán nejen pro děti, ale i pro „odrostlejší“ táborníky. Oddíl Mravenci byl na táboře naposledy

v roce 1984. Část jeho členů přijela (15. a 16. 7.) na Spálený mlýn za svými vedoucími Pepou Vaskou a Jindrou Hoškem. Užili si jízdu

na lodích, která byla pro některé jako koupání. Večer se sedělo u ohně a vyhrávalo na kytaru. Ráno patřilo přípravě dříví pro druhý běh tábora. A hlavně všichni si se zájmem prohlédli staré fotografie i nové kroniky naší pionýrské skupiny Hrádek.

Na meziběhu na Spáleném mlýnu se pořádá také sraz vedoucích ve „výslužbě“. Nejdřív se uklízí, potom se posedí při kytarě a ráno se řeže a štípá dříví na další běh tábora. Je to milá tradice, která se organizuje řadu let. Většina účastníků pochází z Hrádku, ale bydlí jinde. Přesto si udržují prostřednictvím skupinové vedoucí se skupinovou kontakt.

Vlasta Vasková, PS Hrádek

ZLATÉ MEDAILE Z MISTROVSTVÍ SVĚTA PUTUJÍ DO KAMÝKU NAD VLTAVOU!

KAMÝK

BLAHOPŘEJEME!

Lenka Marešová a Kryštof Milanovský vybojovali na Mistrovství světa v Rádioém orientačním běhu v kategorii družstev zlaté medaile. Po loňském mistrovství, které se konalo v norském Oslu, se MS žáků a dorostu 2017 přestěhovalo na Slovensko do Turčianských Teplic, kde v konkurenci závodníků z 12 zemí dokázali Kamýčtí v kategorii družstev získat zlaté medaile.

V kategorii jednotlivců se Lenka Marešová umístila na čtvrtém místě s časem 45 minut a 20 sekund. Od bronzu jí dělila 1 minuta a 23 sekund. Kryštof Milanovský doběhl na pátém místě s časem 40 minut a 16 sekund. Od třetího místa ho dělilo pouhých 56 sekund.

Úspěch Lenky Marešové je o to cennější, že se dokázala nejenom nominovat, ale především uspět na MS v kategorii D14, byť věkově patří do mladší kategorie D12, pro kterou se MS nepořádá. Za zmínku také stojí to, že Kryštof Milanovský vyhrál Český nominační žebříček pro MS v kategorii M14, ve kterém porazil starší a zkušenější závodníky.

Tímto neuvěřitelným úspěchem pro nás ale letošní sezona nekončí. V září nás čeká ještě mezinárodní mistrovství České republiky na klasických tratích, které se bude konat na Přimdě v okrese Tachov. Tak nám nezapomeňte držet palce.

Zbyšek Milanovský, 8. PS Příbram a PS Kamýk nad Vltavou

**VŠECHNO
NEJLEPŠÍ**

- 2. 9. slavila své 60. narozeniny Zita Kovandová z PS Jiřího Wolkera (KO kraje Vysočina).
- 5. 9. slavila své 45. narozeniny Andrea Lipovská z PS Náchod (Královéhradecká KO).
- 20. 9. slaví své 45. narozeniny Jan Pustka z PS Miloše Sýkory (Moravskoslezská KOP).
- 21. 9. slaví své 50. narozeniny Martina Záveská z 61. PS Paprsek (Pražská OP).

Blahopřejeme!

PIONÝRSKÝ SEMDIKVÍTEK – VÝTVARNÉ AKTIVITY

V novém ročníku Mozaiky se čtenářům postupně bude představovat Pionýrský Sedmikvítek, soutěžní přehlídka, kterým se v posledních letech daří i na krajích a v oddílech. Začínáme Výtvornou a rukodělnou částí, tím kvítkem, který se v letošním roce dočká největší změny.

VÝTVARNÉ AKTIVITY

...jsou našim oddílům vlastní, tvoříme na oddílových schůzkách, akcích, táborech. Někdy jsou to více, jindy méně vydařené práce, ale skoro vždycky je možné vybrat něco, co by obstálo v soutěži. Také proto jde o nejrozšířenější soutěžní přehlídku, každoročně se koná pět až šest krajských kol.

jednoduché – někdo může fotit postup práce, jiný o něm může napsat krátké povídání. I toto se pak stane součástí soutěžního díla. Výtvorníci tomu říkají adjusťování (pomyslné zarámování) díla a je to dnes zcela běžný postup. Samozřejmě jde o plánovanou promyšlenou dlouhodobější výtvarnou aktivitu, ale určitě přinese své ovoce a děti bude bavit.

POSLEDNÍ ZMĚNOU

...je oddělení rukodělných prací do samostatné soutěže. Co jsou to rukodělky a jak je oddělit od výtvarné části Sedmikvítku, o tom si budeme povídat na další stránce.

JAK SE ZAPOJIT?

Co tedy dělat, když se výtvarným činnostem věnujete, nebojíte se a chcete se s dětmi zapojit? V první řadě odhodte obavy z toho, že vaše soutěžní práce „nebudou dost dobré“. Určitě budou. Můžete si udělat i oddílovou soutěž – diplomy a účastenské listy Sedmikvítku si můžete stáhnout na Servisu Pionýra a vytisknout sami. Pak se podíváte do kalendáře nebo do krajského plánu akcí, kdy a kde je nejbližší oblastní (krajské) kolo. A pak už se jen přihlásíte. Můžete se jet i podívat na krajskou přehlídku, abyste měli srovnání s ostatními.

A když postoupíte až do republikového finále, které pravidelně posledních pět let dělá pionýrská skupina v Holešově ve Zlínském kraji, můžete i sem přijet, využít nabídky přenocování a kromě prohlídky vystavených prací se můžete zapojit i do výtvarných dílen a vyzkoušet si některé nové techniky.

CO VŠECHNO SEM PATŘÍ?

Kresba, malba, šperky, keramika, oděvní doplňky a spousta dalších technik. Patří sem vše, co vyžaduje zapojení fantazie, co spojuje dovednost a představivost.

K zapojení do soutěže můžeme přistupovat různě. Někdo sbírá věci, které děti vytvoří na schůzkách, někomu děti přinesou své práce, kterým se věnovaly doma. V některých oddílech se ale výtvarné činnosti věnují pravidelně, a zejména

tady mohou vzniknout zajímavá díla. Oddíl si vybere téma (od letošního roku na základě opakovaných výzev porotců bude téma vždy centrální) a způsob zpracování. A pak se práci nějaký čas věnuje, buďto v části schůzek nebo na celých schůzkách. Ne všechny děti jsou ale nadány k takovéto činnosti, tak co s nimi? V případě kolektivně vznikajícího díla je to

PROČ JEDNOTNÉ TÉMA?

Pro porotce je velmi obtížné hodnotit obrovskou škálu prací, největší problémy jsou u kresby a malby, kde je tradičně i největší počet prací. Témata budou vybírána tak, aby ponechávala velkou volnost, současně aby ale aspoň trochu usnadnila práci porotcům a v konečném důsledku i oddílovým vedoucím a samotným dětským tvůrcům. Práce na nějaké dané téma vznikají snadněji než práce „namalujte, co chcete“.

UKODĚLKY NÁM NEBERTE!

Cože? Z Pionýrského Sedmikvítku mizí rukodělky, nejoblíbenější a nejobsazenější část přehlídek?! Je to sice pravda, ale není důvod k nějakému poprasku nebo

lamentování. Léta trochu bezradně říkáme, že se nám v Pionýru nedaří naplňovat technickou výchovu. Prostě na to nemáme kvalifikované nebo alespoň schopné a zručné vedoucí, nemáme vybavené klubovny, děti tzv. pracovní výchova nebaví, je to činnost příliš nákladná. Argumentů umíme snést spoustu. A přitom zbytečně. Technickou činnost v oddílech totiž běžně děláme, jen jsme si zvykli říkat jí „výtvarka“.

POROTCE, TEN TVRDEJ CHLEBA MÁ...

Výtvarná a rukodělná část Sedmikvítku přinášela perné chvíle porotcům. Co mají vlastně hodnotit? Nápad, fantazii snoubící se s dovedností nebo preciznost, čistotu a přesnost provedení, které nemají s uměním v pravém smyslu slova nic společného, protože patří do rukodělek, které jsou téměř vždy za hranou výtvarného umění. A přitom to není nic méně hodnotného, rukodělné dovednosti jsou to, co dnešní školství neumí plnohodnotně naučit.

CO S TÍM?

Představa, že se podaří rukodělnou a výtvarnou část Sedmikvítku oddělit jedním řezem v průběhu jednoho roku, není reálná. Jen bychom si prostě měli říct, že jsou věci, které patří k technickým činnostem, a nechat porotce, aby je hodnotili úplně zvlášť, byť pro prvních pár let třeba jako součást krajské přehlídky, ovšem jako samostatnou technickou kategorii.

A PROČ TO VŠECHNO?

Třeba i proto, aby vedoucí a děti při oddílové činnosti měli jasno, co je cílem a jakou dovednost právě procvičují a upevňují. Jestli je důležitá fantazie, vlastní vidění světa, hra světla a barev či kombinace tvarů, anebo naopak čistota slepených částí, rovnost lomu, preciznost řezu a funkčnost výrobku.

V každém oddíle pracují děti s papírem – dělají jednoduché skládanky z papíru, skládají složitější origami nebo papírové modely.

Někde se práce s papírem kombinuje s prací se dřevem, s dýhou, v některých oddílech děti dělají drobné praktické doplňky do klubovny. A tohle je technika. Takže – děláme ji, ne že ne, jen ji máme ve špatném šuplíčku.

JAK TEDY NA TO?

Buď se KOP rozhodne, že udělá něco, jako v minulosti byla Soutěž technické tvořivosti mládeže, kde vedle sebe byly práce ze dřeva, z papíru, šité výrobky, modely letadel a třeba i elektrickou energií napájené výrobky, nebo zůstane z praktických důvodů (prostory, termín, porota) u jedné přehlídky a důsledně oddělí její dvě části – výtvarnou a technickou. Že to takhle bylo? Ne, ne, v rukodělkách se nám běžně potkávaly v jedné kategorii věci přísně technické (např. ony modely z papíru nebo výrobky z překližky či jiného dřeva) a věci z kategorie výtvarného umění (např. šperky). Pojďme tedy otevřít dveře technice a vedle umělecky laděného Sedmikvítku i přehlídky, která by se mohla třeba jmenovat Pionýrský Technicus.

Budeme rádi, pokud nám sami napíšete, jak byste si takovou technickou soutěž představovali, nebo jaký máte názor na oddělení rukodělné části od výtvarné a její následný přerod v technickou soutěž. Pište na anna.novakova@pionyr.cz.

Darina Zdráhalová

AŽ SE ZIMA ZEPTÁ: CO JSTE DĚLALI V LÉTĚ?

S touthle otázkou jsem se vypravil za předsedou a oběma místopředsedkyněmi Pionýra, abych se zeptal: Posunula se příprava Směrnice o hlavní činnosti? Čas totiž ukrájuje měsíc za měsícem z termínu, který stanovila Konference o činnosti Pionýra pro její vznik. Naši představitelé i v horkých dnech letošního léta zůstali ledově klidní: Příprava probíhá víceméně podle plánu, směrnice bude na podzim představena. Hleděl jsem se asi trochu nevěřičně, protože rachocení strojů z práce na směrnici zrovna v ozvěnách neduní, ale Darina, Káča i Martin přitakávali. Bude tak, jak bylo stanoveno.

O přípravě SHČ se moc nemluví, nezdá se vám?

DZ: Nezdá, je to tak. Je na tom ale něco divného? Copak ty si myslíš, že ji lidi ve spolku netrpělivě vyhlíží? My o tom úplně přesvědčení nejsme. To by se možná hrnuly početnější zástupy zájemců o práci na ní. Vše podstatné k její přípravě bylo vysloveno kolem konference v r. 2015 a debata se určitě rozběhne, až bude dílo „na stole“.

KB: Navíc loni se všichni zabývali především obsahovou přípravou výročního zasedání, tedy vyhodnocením a novelou stanov a řádu pro přípravu VZP. Směrnice o hlavní činnosti zůstala trošku stranou. Lidské kapacity nejsou neomezené a dělat všechno najednou se stejnou intenzitou fakt nejde.

MB: No, mně trošku zamrzelo, že velcí diskutéri o její potřebě a nezbytnosti zkrátit termín přípravy směrnice od té doby nejen mlčí, ale ani nepřiložili ruku k dílu. Mám trošku obavu, že o to víc je bude slyšet později. Ale to už je takový náš piofolklór, že? Celkově se trochu obáváme, že až bude hotovo, proberou se někteří, doposud hlouzí a slepí a budou se snažit uplatnit své tužby a vzniknou spory, které nás zahltí, a budeme se topit v debatách o nepodstatných podružnostech...

Takže sice nenápadně, ale...

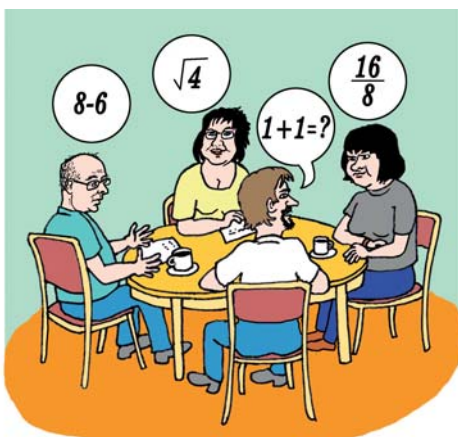
MB: ...stále se na ní pracuje. Někdy po malých krůčcích, ale postupně a ustavičně. Členům výkonného výboru ČRP se o ní patrně i zdává, protože na každém jednání na ni přijde řeč. Pracovní miniskupiny vždy přinesou nějaký kus a dokument se tak posouvá dál.

KB: Je ale potřeba na rovinu říct, že si skutečně neděláme iluze, jak po směrnici všichni touží. Od řady lidí zní unisono: Šlo to bez ní tolik let... A navíc – když se podíváme kolem sebe – tak jsme dost sešněrovaní i bez ní.

DZ: Nicméně není co řešit – úkol z Konference o činnosti zní jasně... A my ho splníme. Z tohoto pohledu je to jednoduché. Vlastní práce na textu směrnice už ovšem tak prostá není. I my se leckdy mezi

sebou dohadujeme dost ostře (a významně při tom pomrkává na Káču a Martina, oba příkyvuji).

ilustrace J. Dostál

Jste snad ve při? ☺

MB: No to snad ani ne... ☺ Ale dohadujeme se občas hodně, často abychom pak zjistili, že chceme totéž, jen to každý uchoopil z jiné strany. Největší rozpor je v objemu... Jak na co nejmenší prostor vtěsnat co nejvíc! Protože – a v tom se ovšem shodujeme – bude-li směrnice příliš rozsáhlá, stejně ji nikdo nepřečte.

KB: Jenže pak by nebyla moc k užítu! Směrnice, obecně vzato, mají dávat návody na přístupy a řešení. Nemůžou ale obsahovat všechno a popsat každou nuanci.

DZ: Dlouho jsme třeba diskutovali o poměru něčeho, čemu pracovně říkáme „metodický rozměr“, a pevných závazných pravidel. Najít jejich vyvážený poměr je leckdy práce pro slovního akrobata.

A jak to tedy vidíte časově?

DZ: To je jasně dáno – během pracovního víkendu (9. – 10. září) se bude text doladovat a pak se oficiálně zveřejní. Česká rada Pionýra bude návrh projednávat v listopadu. Opravdu přesně tak, jak bylo určeno. A pro mně (při těch slovech se usmívá) definitivně skončí konference o činnosti.

MB: Jen se neraduj, napsat směrnici je jedna věc – ale uvést ji do života...

DZ: To snad ale už bude úkol všech, ne?! Už takhle se jen málokdo chtěl k odpovědnosti za její tvorbu hlásit...

KB: Je potřeba říct, že tahle směrnice je opravdu kolektivní dílo, i když někdo přispěl třeba víc a někdo míň. Hlavně se snažíme, aby byla nejen plná vzletných slov (a upřeně se zahledí na Martina...) a vyhovovala obecně závazným předpisům, ale aby taky odpovídala i zdravému selskému rozumu. To ale nejde vždycky dohromady...

DZ: Několikrát jsme si z legrace říkali, že jsme jako národní buditelé a zapisujeme ústní lidovou slovesnost. On si totiž leckdo neuvědomuje, že sepisujeme něco, co se traduje jako zvykové právo a z generace na generaci se předává jako zkušenost od starších mladším, nastupujícím. Jenže – když to najednou zapíšeme, působí to až nepravděpodobně.

MB: To je fakt, když jsme si sepsali povinnosti vedoucích (PS, oddílů, táborů...) říkali jsme si, že to snad ani není možné všechno dodržet. Přesto činnost běží desetiletí a ta pravidla se vesměs dodržují.

TVŮRČÍ TÝDEN

V polovině prázdnin se na Moravě sešli lidé z různých úrovní Pionýra. Nešlo o jednání žádného orgánu, ale o setkání lidí, kteří chtěli společně zapracovat na věcech, které jsou zkrátka zrovna potřeba – například na Směrnici o hlavní činnosti, ale nejen na ní.

Takže abychom to shrnuli. Po takzvaném tvůrčím týdnu, kde byl na směrnici velký kus odpracován, máte všichni pocit, že je její tvorba na dobré cestě?

MB: Přesně tak. Ovšem řečeno s klasikem: Tento způsob léta (prožitý s dokončováním směrnice o hlavní činnosti) zdá se mi poněkud...

Platí však: Až se zima zeptá... budeme moci odpovědět: Ano, máme hotovo!

ptal se Jakub

Chcete si s dětmi vyrobit něco veselého? Pak zkuste tuto panenku. Záleží jen na fantazii dětí, jak bude vypadat.

Na panenku budeme potřebovat:

- polystyrenový kužel vysoký cca 20 cm,
- vatovou hlavičku průměr cca 5 cm,
- sisalový provázek,
- pastelku nebo tužku ořezanou na obou koncích do špičky,
- nalepovací oči,
- zbytky krajek,
- černý a červený fix na malování obličejů,
- 25 cm dlouhou a 6 mm silnou dřevěnou tyčku,
- lýko na vlasy,
- tavnou pistoli + náboje,
- knoflíky, mašličky apod.

1. Na kužel od spodní části začneme namotávat a přilepovat sisalový provázek. Pracujeme-li s tavnou pistolí, musíme

být opatrní, protože nahřáté lepidlo dělá do polystyrenu díry. Lepidlo stačí kápnout jen na několik míst.

2. Ve výšce rukou uděláme skrz kužel díru na tyčku, která bude sloužit jako ruce, a pokračujeme v namotávání.

3. Ve špičce kuželu uděláme díru na pastelku. Pastelku zapícháme do hlavičky a druhý konec upevníme v díře kuželu.

4. Na hlavičku nalepíme očička, domalujeme lihovým fixem nos a pusinku, případně tvářenkou dolíčíme růžové tváře. Svazček lýka upravíme jako vlasy a přilepíme na hlavu.

5. Panenku můžeme zdobit jakkoli, například pod krk umístíme mašličku a na šatičky knoflíky. Spodní část kužele můžeme ozdobit nastehovanou kraječkou. A máme hotovo.

Anička

Od příštího měsíce se budete na těchto místech scházet s hrdiny našeho nového obrázkového seriálu. Do Štěňat chodí úplně stejné děti jako do vašeho oddílu. Jejich vedoucí Hanka a Petr pro ně připravují zajímavý program. I když je Petr zkušený vedoucí a Hanka teprve začíná, oba hledají náměty pro to, co zajímavého dělat na schůzkách. Inspiraci jim poskytují například programy z cyklu Výpravy za poznáním nebo Mozaika.

Mnozí z vás využívají při své práci také náměty z těchto programů nebo jsou dokonce do práce s nimi zapojení a poskytují zpětnou vazbu k těmto souborům námětů. Členové Sekce výchovných programů říkají: Tyto programy jsou určené pro děti, budeme rádi, pokud nám děti napíší, zda aktivity, které na schůzkách dělaly, byly pro ně zajímavé či nikoliv.

Vedoucí oddílů zapojených do Výprav za poznáním si mohou zvolit, jakým způsobem poskytnou zpětnou vazbu. Nyní si mohou vybrat, zda vytvoří náměty na nové metodické listy, příklady dobré praxe, etapové hry, nebo se stanou průvodci začínajících vedoucích oddílů. Nově přibude možnost zaslat reakce dětí na aktivity, které z nabídkových programů vycházejí. Dětské zprávy a obrázky (fotografie, kresby apod.) můžete zasílat na noveprogramy@pionyr.cz. Vedoucím ubude „nenáviděného papírování“ a děti se třeba rády pochlubí tím, co a jak dělají. Každý měsíc bude

vylosován jeden příspěvek, jehož autor získá pro svůj oddíl pěknou odměnu.

Pojďte společně se svými oddílovými dětmi prožít pionýrský rok se Štěňaty.

Anička

ilustrace J. Filípek

NAZUJTE TOULAVÉ BOTY!

Prázdniny jsou fuč, ale babí léto je ideální období pro různé výlety s nimi i pro poznávání krás a zajímavostí naší země. Budeme moc rádi, když se inspirováte v našem seriálu, a stejně tak uvítáme, když nám pošlete tipy na zajímavá místa, která jste navštívili. Tak šťastnou cestu!

VIDA! SCIENCE CENTRUM – ZÁBAVNÍ PARK PRO CELOU RODINU

Kraj: Jihomoravský

Chtěli byste se stát hvězdou zpravodajství o počasí? Odpálit si vodíkovou raketu, zmrazit vlastní stín, zažít zemětřesení, rozpoutat tornádo nebo přijít na kloub záhadě Bermudského trojúhelníku? To vše můžete zažít v zábavním vědeckém parku VIDA!

Na ploše téměř 5000 m² na vás čeká přes 170 interaktivních exponátů. Unikátní stálá expozice je rozdělena do čtyř tematických celků: Planeta, Civilizace, Člověk a Mikrosvět. Dotýkat se exponátů je tu více než doporučeno.

Více informací: www.vida.cz

ZÁMEK BLATNÁ

Kraj: Jihočeský

První písemná zmínka pochází z roku 1235. Z původního opevnění zemanského dvorce vznikl blatný hrad patřící rodu Bavorů ze Strakonice. Kolem roku 1400 tu nechal Jan z Rožmitálu vysušit bažiny a napustit rybník. Na vzniklém ostrůvku vybudoval kamenný gotický vodní hrad, který tvoří jádro dnešního zámku. V roce 1798 získal Blatnou baron Václav Karel Hildprandt z Ottenhausenu. Hrad byl upraven na zámek. K vidění jsou čtyři prohlídkové okruhy, včetně jednoho pro děti. V krásném parku můžete potkat stádo daňků skvrnitých, kteří si rádi vezmou kousek chleba nebo housky z vaší ruky.

Více informací: www.zamek-blatna.cz

ČESKÝ ŠTERNBERK

Kraj: Středočeský

Hrad Český Šternberk patří k nejstarším českým kamenným hradům. Jeho interiéry získaly barokní přestavbou téměř zámeckou podobu. Hrad založil kolem r. 1241 Zdeslav z Divišova. Roku 1467 byl dobyt a poté opraven ve stylu pozdní gotiky. Další přestavba ve stylu raného baroka proběhla ve 2. polovině 17. století. Při prohlídce navštívíte 15 bohatě zařízených místností, poznáte významné členy šternberské rodiny a jejich života. Seznámíte se také s kolekcí mědirytin z období třicetileté války, která je jednou z největších monotematických sbírek grafických listů v Evropě. Je možné si vybrat ze čtyř návštěvních okruhů.

Více informací: www.hradceskysternberk.cz

ARBORETUM BÍLÁ LHOTA

Kraj: Olomoucký

Arboretum v Bílé Lhotě, národní přírodní památka, se rozkládá na ploše necelých tří hektarů. Nachází se zde asi 300 různých druhů a kultivarů dřevin, například keřovité tisy, tuje, smrky, duby, různobarevné buky, cypřišky, javory, borovice, břízy, douglasky a lípy. V arboretu je pěstována i řada vzácných a sbírkových dřevin. V parku jsou zastoupeny dřeviny z jižní Evropy a z Asie (Číny, Mandžuska, Japonska a Sibiře), mnoho dřevin pochází i z různých oblastí Severní Ameriky a z Mexika.

Více informací: www.arboretumbilalhoto.cz

S GPSKOU NA VODU – ČESKÝ KRUMLOV

Tentokrát v naší vodácké geopozvánce neurazíme moc kilometrů, zato si vychutnáme Český Krumlov s jeho křivolakými uličkami, romantickými zákoutími a unikátním komplexem měšťanských domů, kterým dominuje impozantní zámek. Toto město má díky čtyřem jezům a jednomu stupni svůj půvab i pro vodáky.

V minulosti byl Český Krumlov sídelním městem mnoha mocných českých rodů – Vítkovců, pánů z Krumlova, Rožmberků, Eggenbergů a Schwarzenbergů, které pečovaly o jeho výstavbu a další rozvoj. Díky velkému množství zachovaných památek je od roku 1992 město zapsáno na seznam světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. O historii města se tentokrát nebudeme rozepisovat, protože stačí kouknout do listingu jednotlivých keší, například mystery keše *Davne stopy, nove cesty: Jizni Cechy* (GC4R07F) nebo *Synagogue Cesky Krumlov* (GC13ZJQ).

Pokud jste si udělali zastávku v kempu na Novém Spolí a chcete se trochu protáhnout, můžete zkusit odlovit tradiční kešku *KDO SI HRAJE NEZLOBI* (GC540ZD), která vás zavede na interaktivní dětské hřiště, propojující hraní počítačových her s pobytem na čerstvém vzduchu. Zajímavý pohled na část řeky nabízí tradička *Vyhled pod Lisci farmou* (GC6BEBH). Při odlovu je třeba počítat s tím, že se jedná o skalní vyhlídku, a dbát na opatrnost. Mezi další krumlovské tradiční keše patří *Jezuitska*

zahrada (GC28YET) a *nanokeška CERVENA BRANA - Red Gate* (GC370F8).

Ve Vnitřním městě je Earth keš AGT 47: *Muzeum vltavinu Cesky Krumlov* (GC6WNQG), ze které se dozvíte něco o Vltavínech a teorii jejich vzniku. Keš je součástí série *Alkeho Geo-Earth-Cache Tour*. Pokud si budete chtít odpočinout od informací o Českém Krumlově a místních památkách, pak právě pro vás jsou určeny mystery *Vogonska cache* (GC29G8J) nebo *Lisci dira* (GC55CDB), kde se v listingu dozvíte informace o Lišce obecné (*Vulpes vulpes*) a finálka této keše vás zavede mimo město.

Listingy mystery keše *Zamecke barokni divadlo* (GC591YZ) nebo multiny *Otative hlediste / Revolving auditorium* (GC1F6Y9) jsou plné zajímavých informací. Velmi neotřelý nápad měl owner mystery *Knihokeska #1* (GC4ZVHK), takže pokud jste knihomolové a máte něco na výměnu, nezapomeňte to vzít s sebou.

V Krumlově najdete hned tři Letterbox kešky. Jeden *krumlovsky GeoTube* (GC5HRW7) můžete odlovit po zhlédnutí filmu. Pětihvězdičkovou obtížnost má keška *Stare mesto* (GC5F2VA), která má zajímavý listing, ale kačeři musí počítat s větší časovou náročností. Za zmínku stojí ještě *Tri krumlovské klíče* (GC2777G), ale ta v době, kdy jsem psala tuto geopozvánku, byla ve špatném stavu. Přejme ownerovi, aby se mu schránku povedlo opět zprovoznit.

Poslední keškou, o které dnes budeme mluvit, je tradička *Boat-in* (GC3Q2P0), která je určena pro vodní kačery. Keška je odlovitelná z vody a minimálně ve dvou lidech. Pětihvězdičkový terén je zde dle ownera na místě, zároveň i prosba, abyste nelezli nikam po sochách. Do města se dostanete vlakem (trať č. 194 České Budějovice – Černý Kříž), autobusem (například z Prahy nebo Českých Budějovic) nebo lodí po Vltavě.

V Českém Krumlově i okolo najdete ještě hodně zajímavých keší, tak se nezapomeňte na výlet pořádně připravit.

Anička

Tak takhle určitě ne!!!

Hlavně nenápadně

Neriskuj prozrazení skryše. Pokud nelze keš odlovit nepozorovaně, pak raději přijď jindy nebo nechej keš neodlovenou.

Pionýr navázal spolupráci s Českou asociací geocachingu, která vydala sérii kartiček „Jak hledat kešky“ a nám je dala k dispozici. V každé geopozvánce najdete jednu tuto kartičku otištěnou. Věříme, že s ČAGeo, která má jako jeden ze svých cílů zlepšení kvality kešek a geocachingu u nás, rozvíme další spolupráci.

RASISTA RADIM

Tenhle příběh se poněkud vymyká z běžného rámce – nehovoří o vlastnosti, ale o postoji. Přesto si myslíme, že do tohoto seriálku patří. Ostatně, nezabývá se tak úplně výjimečnou situací...

Před pár lety se nám sešlo víc členů v kategorii 15+. Někteří přivedli kamarády a vznikl oddíl v instruktorském věku. Využili jsme je k zajištění tábora a měli i vlastní program. Mezi neodchovanci byl Radim, známý našeho Olina... Choval se normálně, spoustu věcí věděl, uměl hezky kreslit, o leccčem se s ním dalo zajímavě povídat. Působil klidně a rozumně, žádné zbrklé „tele“. A přece nás po několika dnech překvapil...

Když jsme na výletě šlapali kolem Sázavy v místě, kde se koupal houf dětí – některé s tmavším odstínem kůže, z Radima vypadlo: „Ty vole, ty jsou černý jak...“ (Přesná formulka není podstatná, ale byla hodně hrubá.) Pár kluků se zasmálo, ostatní mu nevěnovali moc pozornost, my vedoucí pohříchu také ne... Což Radimovi dodalo kuráž a myšlenku rozvíjel, až zaznělo dokonce něco o noži v břiše... To už ho někdo z vedoucích „utnul“.

POZOR!

Podobné projevy mohou spustit lavinu rostoucí „odvahy“ i mezi ostatními. Je proto důležité je vnímat a podchytit co nejdříve. Nedopustit, aby ostatní začali vnímat prvního „střelce“ jako hrdinu.

Dny plynuly ve zdánlivém klidu... než se vzkazem od starosty ohledně svozu odpadků přijel Štefan – syn starousedlíků, fajn kluk, chodil do školy, oba rodiče pracovali... (Znáte to, jezdíte-li několik let na stejné

místo, znáte se s kdekým...) Jenže Radim začal pokřikovat cosi o stlačené tmě a ať si všichni zamknou stany. Pišta vytřeštěně zíral a stejně tak i my... Nejsme vyškolený anti-konfliktní tým, ale bylo nám jasné: Tohle je skutečný problém a Radimovi nestačí „tak nějak vynadat“.

Sedli jsme si a na rovinu si promluvili. Radim se nebránil, ostatně bral nás spíš jako kamarády. Na jednu stranu je asi třeba ocenit statečnost, s jakou nám vyložil svoje přesvědčení, i když bylo jasné, že s ním naráží. Na svůj věk měl dost jasno. Spíš než obdiv to ovšem vzbuzovalo děs, protože co z něj padalo, připomínalo nacistickou rétoriku z konce třicátých let minulého století. V kostce: Nárok na život má jen bílý křesťan... Chvillemi jsme neměli slov. Stejně se jich nedostávalo jemu, když jsem se zeptal, jestli teda patříš do plynu, stejně jako máma, bratr a sestra, protože nejsme křesťané a původem jsme vlastně židovská rodina. A jestli si uvědomuje, kolik lidí, ke kterým má jinak lidsky blízko, by sitem neprošlo... Kroutil se, nebylo mu to příjemné, ale stál si na tom, že čistě teoreticky do jeho vize světa fakt nepatříme... Byl to jeden z nejdivnějších rozhovorů, co jsem zažil. A jeho výsledek?

A CO MALÉ DĚTI?

I od nich si lze vyslechnout leccos... Často ale jen „papouškují“, proto je nutné reagovat s rozmyslem a citlivě.

Radim pochopil, že nejsme vědně obecenstvo, a nechal si podobné projevy pro sebe.

Už v roce 1968 ztvárnil Pavel Kantorek představu správného pionýra takto.

Dál se choval úplně v pohodě, nebyl agresivní, dělal, co bylo potřeba, až se nechtělo věřit, že někde v hlavě mu sídlí takové myšlenky. A o tom, že bychom mu je vymluvili, si nikdo nedělal iluze. Párkrát jsem s ním ještě v klidu a o samotě mluvil a snažil se zjistit, odkud se to vzalo. Rozpovídal se o zkušenostech ze sídliště, kde bydlí, a z některých jeho historek mi vážně bylo smutno. Když se k tomu přidal „vzor“ v podobě staršího spolužáka, tak bylo hotovo... Internet dodal informace a propojení s dalšími podobně smýšlejícími...

Od konce tábora jsem Radima už neviděl. Asi cítil, že rozhovor na téma, kdo z nás patří do plynu, se bude těžko zapomínat... Olin, nám řekl, že se přestali stýkat i ve škole, kterou mimochodem Radim dokončil a úspěšně odmaturoval. Vážně to nebyl žádný hrubý primitiv – jak občas některá klíše popisují. Můžu jen doufat, že v dalším životě pochopil, že méně extrémní cesta ho třeba dovede dál. My jsme si na misionáře v tomhle směru nechtěli hrát – nakonec nepatřili jsme do jeho světa a on do našeho.

kolektiv autorů

PŘÍČINY

- Kořeny rasismu bychom museli hledat v daleké historii, proč ale někdo je rasista a někdo není? Není žádná jednotná odpověď, protože jde o záležitost hodnotovou – vliv má samozřejmě prostředí a výchova.
- Může stačit frustrace z několika osobních zkušeností, kterou dotyčný nemá jak ventilovat, a smůla na „kamarády“.
- Na opačném pólu je (zpravidla od raného dětství pěstované) přesvědčení o vlastní dokonalosti a naprosté nadřazenosti.
- A mezi tím můžou nastat tisíce variant a kombinací...

CO DĚLAT

- Tohle je hodně tenký led. Zákon sice zakazuje některé extremistické projevy, ale ani s jeho pomocí nemůžeme někomu nařídít, co si má či nemá myslet.
- Nezbyvá než podobné projevy usměrňovat a rázně zatrhnout jakoukoli agresi – i slovní. Rozhodně dotyčného nenechat, aby přesvědčoval i další, hlavně děti.
- Určitě ale neuškodí snažit se ho vyslechnout, zjistit, jestli je jen od někoho „nakrmený“, nebo se tak třeba vyrovnává se špatnými zkušenostmi. To nám pomůže při pokusech mu vysvětlit, že svět nelze vidět jen černobíle.
- Pokud je překročena přijatelná míra a s „rasistou“ není řeč, nezbyvá, než se s ním rozloučit. V našich oddílech totiž pro nic takového není místo.

PAVEL KANTOREK (1942–2017)

Odešel tvůrce věčných obrázků

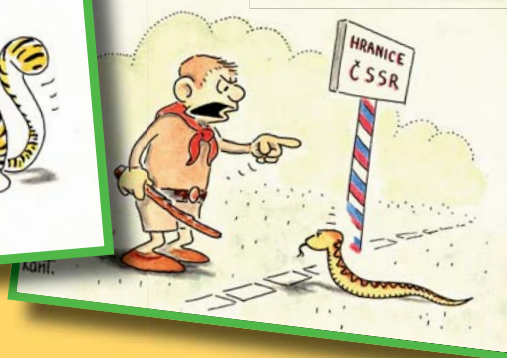
V roce 1968 byl tehdy mladý, leč již proslulý autor vtipů (spolu s jinými výtvarníky) osloven, aby ztvárnil pionýrské zákony. Výzvu přijal a díky tomu vzniklo deset nezapomenutelných ilustrací... Na začátku srpna (3. 8.) profesor Pavel Kantorek ve věku 75 roků zemřel.

Jeho životní dráha vedla z rodné Olomouce, přes Ostravu, kde vystudoval gymnázium, Brno, kde absolvoval fyzikální obor na Přírodovědecké fakultě Masarykovy univerzity, nakonec až do Kanady, kam odešel v 26 letech (r. 1968). Tam, v Torontu, získal doktorát z fyziky a přednášel na Fakultě inženýrství a aplikovaných věd na Ryersonově univerzitě o teorii elektromagnetických polí a relativity. Zabýval se problematikou světla, laseru, až k systému holografického záznamu, podílel se také na vývoji optických vláken. Ovšem již v 60. letech se stal nepřehlédnutelným kreslířem a humoristou, nijak se neostýchal svými postavkami glosovat politická

témata, v jeho vtipcích byla často k vidění zvířata a také vědecká témata. V letech 1964 až 1968 pravidelně přispíval do časopisů (včetně humoristického Dikobrazu), jeho kresby se objevily i v řadě knih.

Obrázky, kterými v šedesátých letech vyjádřil pionýrské zákony, jsou nezapomenutelné a dodnes pro nás mohou být inspirativní.

Martin

NADČASOVOST

Předsedův glosář

Zpráva o úmrtí Pavla Kantorka mne zaschočila. Ostatně jako vždy podobné zprávy dokážou, protože skutečnost, že jsme lidé smrtelní, si obvykle uvědomíme, až když k tomu dojde.

Knížek s Kantorkovými vtipky mám několik a na různých místech výstřižky s jeho obrázky. A nikdy ovšem nezapomenu na asi první, který jsem si zapamatoval: Vězeňská cela, v níž jsou dva vězňové, a jeden říká druhému: „Politika je svinstvo, vidíte, soudruhu prokurátore!“ Čas mi přinesl poznání mnohorozměrnosti onoho

vtipu. A tak jsem si začátkem letošního srpna znovu hluboce uvědomil nadčasovost Kantorkových vtipků, jeho laskavost a nadhled, i jednoduchou linku kresby...

Když se proto probírám obrázky, na nichž – nedlouho před svoji emigraci v r. 1968 – znázornil (tehdejší) zákony pionýrů, vnímám jejich stálou platnost ve vnitřním sdělení. Cítím z nich, že naše ideály i práce, jakkoli ji provázejí i smutné zprávy a nezřídka nezdary, je neměnnou hodnotou – protože dobrovolně se rozdávat jiným je statkem nad jiné cenným a vzácným. P. Kantorek znázornil před padesáti lety něco, co (přes proměny času, prostředí i lidí) má stále myšlenkovou sílu. A z toho mi plyne, že celá pionýrská idea

je nadčasová a přes mnoho změn je hodnotou možná někdy někým zpochybňovanou, ale trvalou a s hlubokým smyslem. Nesme proto pionýrské ideály i dále, nestydíme se za ně. A koneckonců neodříkejme se ani nadhledu, který provází tvorbu Pavla Kantorka. Je osvěžením a pomáhá překonávat nízkost.

Martin

SEZNAMTE SE: VOLNOČASOVÝ KLUB AVALON

Cílem mozaikové seznamky se pro první vydání nového ročníku stal Avalon. Naštěstí jsme ale nemuseli vyrazit pátrat po bájném ostrově z příběhů o králi Artušovi, protože volnočasový klub Avalon působí při Plzeňské krajské organizaci Pionýra. Možná vám naskočí něco jako „aha, to jsou ti šermíři...“. O tom, že jsou nejen to, jsme si povídali s Martinem Šaškem.

Pro začátek nám řekni, co je vlastně Avalon? Co si má za tím názvem představit někdo, kdo se s vámi nikdy nepotkal? Avalon je volnočasový klub z Plzně a jeho jméno opravdu odkazuje na bájný ostrov z legend o Artušovi, ale stejně tak předurčuje to, čím se zabýváme. Takže náš Avalon, stejně tak jako ten bájný, jsou rytíři a hrdinové, čest a sláva, legendy a příběhy, draci a spousta fantazie. A ačkoli rytíř je rodu mužského, u nás v Avalonu se rytířem, šermířem a hrdinou může stát i dívka.

Určitě nejen mě zajímá: Jak vlastně došlo k tomu spojení historického šermu a Pionýra?

To byla vlastně jedna velká náhoda. Jezdil jsem jako vedoucí na tábory a celoročně pracoval s dětmi v oddíle. Mojí druhou zálibou byl historický šerm. V té době se mě ptalo několik kluků a holek, kde by se mohli naučit šermovat. Protože většina šermířských skupin neměla zájem o členy pod 18 let, napadlo mě spojit to, co umím, a založit šermířský oddíl. Po poradě s předsedou plzeňského Pionýra jsme zkusmo založili volnočasový klub, který funguje již čtrnáct let.

Musím se zeptat, proč jste vlastně volnočasový klub, protože je na první pohled jasné, že pracujete dlouhodobě se stejnými „dětmi“.

Naše činnost byla od začátku směřována na členy 14+ a model volnočasového klubu byl při našem založení nevhodnější.

Ačkoli jsme v průběhu let přemýšleli, zda se nestat klasickým oddílem, zůstali jsme nakonec volnočasovým klubem. Je pravda, že pokud se někdo chce naučit šermovat, hrát divadlo a vystupovat s námi pro veřejnost, je třeba, aby chodil na naše schůzky pravidelně. Z tohoto pohledu se podobáme spíše oddílu. Naše další činnosti a aktivity ale už spadají do činnosti volnočasového klubu, a proto jsme klub.

Říkáš další činnosti, tak nám pověz, co ještě pro děti chystáte?

Od úplného začátku byl šerm, divadlo a fireshow pilířem a výkladní skříň naší činnosti. Ale právě k šermířům neodmyslitelně patří fantazie, dobrodružství a kování dobra. Z toho se odvíjely naše další aktivity. Takže například pořádáme herní akce s Avalonem, kde hrajeme hru na hrdiny Dračí doupě a různé deskové hry, ať už osvědčenou klasiku nebo herní novinky. Nejvíce se zaměřujeme na kooperativní hry, které posilují soudružnost a týmového ducha. Snažíme se být aktivní a reagovat na momentální zájmy veřejnosti. Takže jsme svého času natáčeli krátké fantasy

filmové skeče, nebo jsme pořádali lukostřeleckou výuku, turnaje atd. Zatímco jsme některé činnosti třeba dočasně opustili, našli jsme si jiné, kterým jsme se začali věnovat. Účastníme se veřejně prospěšného projektu 72 hodin a charitativních běhů Rozběháme Česko. Do všech těchto akcí se snažíme zapojovat širokou veřejnost, spoustu našich kamarádů i kamarády kamarádů, z nichž se často následně stávají stálí návštěvníci Avalonu.

Naším nejnovějším projektem je hra Laser Game. Před třemi lety jsme se s Avalonem účastnili dvou Plzeňských turnajů a získali krásné druhé a třetí místo. V loňském roce jsem se podílel na organizaci Plzeňské LG ligy a v letošním roce již tuto ligu organizuje Avalon. Máme v plánu se jí také zúčastnit a spustit laser klub pro děti ze základních škol.

O prázdninách hostujete s vystoupeními na táborech. Byli jste letos na nějakých? Máte z nich nějaké zajímavé zážitky?

V průběhu celého roku jezdíme vystupovat pro pionýry, ale nejen pro ně. Zvou si nás na různé oslavy, plesy, dětské dny a o prázdninách samozřejmě i na tábory. Letos jsme navštívili kvůli pracovnímu vytížení jen pět táborů, ale moc jsme si to užili, protože to pro nás není jen vystupování, ale také setkávání s kamarády, které během roku skoro nevidáme. Při naší návštěvě na tábore většinou odehrajeme jedno divadelně-šermířské představení, potom je možnost prohlédnout si naše zbraně a vybavení, případně se s námi

na památku vyfotit a po setmění předvedeme fireshow.

Pro nás je vždy příjemné, když se líbíme natolik, že si obecenstvo vytleská předavek. Letos na jednom z táborů bylo obecenstvo tak nadšené, že jsme do přidaného vystoupení zapojili i jejich vedoucí. Bylo to moc zajímavé a možná připravíme na příští rok představení, do kterého budeme zapojovat diváky pravidelně. Úsměvná byla také situace na táboře PS Homolka. Tam jsme se s dětmi fotili na třech stanovištích a táborový fotograf málem vypustil duši, když přebíhal od jednoho stanoviště ke druhému, aby nikoho z táborníků neošidil o pěknou fotku.

To mě přivádí k další otázce – vystoupení, to znamená kostýmy a rekvizity, kde takové věci sháníte, jak to financujete?

Kostýmy a rekvizity se vlastně rozdělují do dvou oblastí. Ta první je osobní, jsou to části oděvů a třeba boty, které jsou šité na míru a i z hygienických důvodů se nepůjčují. Takové věci si člen většinou pořizuje za své peníze. Do druhé skupiny patří rekvizity, kulisy, vybavení a kostýmy, které jsou společné pro všechny. Tyhle věci si pořizujeme z peněz, které si během roku vyděláme naším vystupováním a které získáme z různých dotací. Pro většinu z nás se časem stává koníček posedlostí a pořizujeme si vlastní kostýmy, zbraně i vybavení, které používáme místo erárního. Například každý, kdo šermuje a jezdí s námi

po akcích, časem zatouží mít u boku vlastní meč, vlastní číši nebo roh na pití a dobovou misku z jídelním náčiním.

Před samotným závěrem se chci zeptat, na jaké těžkosti při své neobvyklé činnosti narazíte – a jak se vám daří je překonávat?

Těžkosti jsou od toho, aby se překonávaly, a zejména rytíři a rekové si s nimi musí snadno poradit. Ale pokud bych měl opravdu najít něco, co nás pálí po celou dobu činnosti, tak jsou to dvě věci. První je materiální. Naše činnost sama o sobě jde ruku v ruce s velkým cestováním a převážením spousty věcí. K tomu používáme vlastní osobní auta a mým snem je, aby se nám jednou podařilo sehnat Avalonské auto. Druhá věc, která nás trápí, je, že když s námi někdo začne jezdit vystupovat a během několika let se z něj stane dobrý herec a šermíř, dostane se do věku, kdy často odchází kvůli škole do jiného města nebo prostě už nemá čas. A tak ti nejlepší odcházejí a pro mne je to stále nekončící příběh. S tímhle ale nic nenadělám a každý, kdo pracuje s mládeží, to dobře zná. Útěchou mi je, že mnoho našich bývalých členů se následně stalo členy úspěšných poloprofesionálních skupin historického šermu.

A nakonec nemůže chybět otázka na celý Pionýr. Co je podle tebe v našem spolku průšvih a co je naopak super?

Marně přemýšlím, co bych označil za průšvih. Z mého pohledu Pionýr funguje víc než dobře, a když se objeví problém, tak se pružně řeší. Naopak je super být zaštitěn tak velkou a solidní organizací. A hlavně lidmi, kteří tu organizaci tvoří. Sám to pravidelně cítím z podpory, pomoci a servisu, který nám nabízí Plzeňská KOP.

ptal se Jakub

VK AVALON

- **Vznik:** 2004
- **Charakteristika:** volnočasový klub
- **Počet stálých účastníků činnosti:** 12
- **Schůzky:** 1x týdně ve středu
- **Věk členů:** 14 +

ZÁSTUPCE VEDOUCÍHO KLUBU

- **Jméno:** Martin Šašek
- **Děti:** syn
- **Mám rád:** dobré lidi, dobré jídlo, dobrou zábavu
- **Zaměstnání:** sanitář ve Fakultní nemocnici v Plzni
- **Kontakt:** vkavalon@atlas.cz

VÝCHOVA A SOUNÁLEŽITOST

Pro rodičovskou veřejnost je rozdíl mezi oddílem, klubem nebo zájmovým kroužkem poměrně málo zřetelný – řada z nich jej ani nevnímá. V Pionýru bychom ho ale měli vnímat, nebo ještě lépe využívat k výchovnému působení zejména ve smyslu podpory pionýrské pospolitosti.

PROČ CHODÍ DĚTI DO ODDÍLU?

Pokusme se na tuto otázku jít od lesa a trochu ji proměnit. Proč chodí děti do kroužku? Hlavně proto, že se chtějí věnovat nějakému zájmu – vaření, sportu, šití, keramice. Vedoucí kroužku se při přípravě ročního plánu soustředí především na to, co se mají děti v daném oboru naučit. Pokud jde o osvětleného vedoucího, do plánu zařadí i naplnění cílů z oblasti sociální výchovy – aby se děti v polovině roku nerozhádaly.

S tímto vědomím se nyní můžeme podívat na činnost pionýrských oddílů. Mají-li naše oddíly děti vést k týmové spolupráci a vzájemnému respektu, pak musí mít cíle v oblasti sociální výchovy výrazně navrch. Ukazuje se dokonce, že konkrétní zájmové zaměření činnosti vlastně není tolik důležité a mohou si o něm děti v oddílu rozhodovat samy. A nejen rozhodovat, na realizaci takového rozhodnutí se i samy podílet.

PROČ NEVYSTAČÍME S KLUBY?

Kluby jsou naprosto skvělá příležitost setkávání dětí, které se k nám chtějí přijít podívat. Řadě dětí takový způsob činnosti

„bez závazku“ vyhovuje, a pokud je jejich vazba k tématu činnosti klubu (sport, deskové hry, výtvarné aktivity) silná, pak jsou schopny navštěvovat klub i několik let. Konkrétní zájem je schopen přitáhnout i nečleny, proto je forma volnočasového klubu vhodná, když chce někdo s činností začít takřikajíc od nuly. Pokud ale děti táhne dlouhodobá aktivita, motivovaná hra, příběh, který se bude odvíjet v období třeba půl roku, nezbude než klubový typ činnosti proměnit na oddíl. Když se budou děti chtít více zapojit do činnosti, plánovat, připravovat a realizovat svoje náměty – nebude možné, aby docházely nahodile.

CO ODDÍL SPOJUJE?

U zavedených oddílů to jsou tradice, historie, společné zážitky a dobrodružství. Nové oddíly tradice teprve budují, bude nutné se zaměřit více na pravidla pro fungování sociální skupiny – tu zcela obecně propojuje společný cíl. Nadchnou-li se děti pro něco, co mohou sdílet, pak určitě nebude vadit, že všichni nejsou přitahováni stejným zájmem. Dokonce bude možné odlišnosti dětí proměnit ve specializace, které uplatní

při společné činnosti (některé oddíly takto dokonce pracují s odborkami) a které pak budou obohacovat celek.

JAK NA POSPOLITOST?

Především ji nemůžeme poškozovat. Hlavně komunikací. Dávejme si pozor, abychom nevytvářeli uvnitř oddílu dělící linky mezi my a vy. Aby děti vnímaly, že materiál a majetek v klubovně je náš společný a že všichni o něj musíme pečovat – že zapomenutý míč na hřišti či zlomená hokejka je ztráta nás všech. Když uklízíme, vaříme, pracujeme na výpravě, pak všichni dohromady a pro všechny – protože je to náš společný úkol. Chcete-li nebo ne, půjde zde opět o způsob komunikace. Tedy jak jednotlivé úkoly dětem předkládáme, nebo ještě lépe – jak si je společně s dětmi stanovujeme. (Před odjezdem tu musíme uklidit...).

JAK POSPOLITOST BUDOVAT?

Určitě nevystačíme s tím, že se ve vzniklých situacích správně zachováme (jak jsme popsali v předchozím odstavci). Vzájemný pocit sounáležitosti a respektu je potřeba

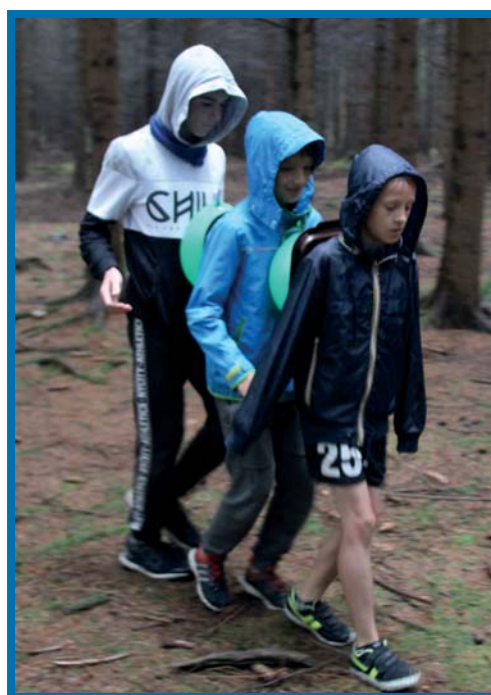

aktivně vytvářet. Pracovat na tom, aby si členové oddílu, kteří se již vzájemně respektují, dokázali vybudovat vztah k těm dětem, které na respekt teprve čekají. Je nutné na to pamatovat v programu akcí a zařazovat aktivity, které nám dovolí vytvářet malé pracovní skupiny, ve kterých jsou děti promíchány – velcí s malými, silní se

slabými, obratní s „nešikovnými“, zkušení s nováčky. Praxe často ukazuje, že nápad na řešení složité úlohy dostane jedinec, který je v týmu považován za outsidera. Je pak na oddílovém vedoucím (či instruktorovi), aby přitom vahou své osobnosti dokázal z těchto důležitých záblesků vykreslit úctu a respekt k odlišným. Vždyť přece

každý tým, každá skupinka a každý oddíl je bohatší o to, co není obvyklé a průměrné. Nikdy se nám nepodaří, aby všichni měli výkon „jako jeden muž“, ale je možné, aby každý našel svoji „parketu“ – něco, v čem je dobrý.

Tom

ZAMYSLETE SE

- Co mají děti a vedoucí ve vašem oddílu společné, co je nejvíce táhne k sobě?
- Dokážete vybrat jednu či dvě věty z Programu Pionýra, které váš oddíl nejvíce propojují (o které může většina říct, že ji naplňujete)? Jakými činnostmi?
- Přizpůsobujete program akcí a schůzek k tomu, aby docházelo k rozvoji spolupráce uvnitř oddílu? Jak?
- Jakým způsobem se děti zapojují do přípravy, realizace a hodnocení oddílové činnosti?
- Jak váš oddíl buduje a podporuje oddílové tradice? Využíváte přitom také dokumentaci? Fotoalba, webové prezentace, facebook nebo máte dokonce i kroniku?
- Máte nějaké tradiční akce či rituály (např. pro přijímání nových členů), máte svůj oddílový slib?
- Využíváte nějaké další prostředky k budování sounáležitosti? Oddílová trička, či další části oděvu?
- Jak vnímají děti jednotící prvky Pionýra? Pracujete na jejich využívání?

VYZKOUŠEJTE

- Projděte si znovu program tábora či oddílu. Určete, které aktivity by bylo vhodné připravit tak, aby se jich účastnily výkonnostně (věkově či jinak) různorodé skupiny.
- Pracujete-li s oddílovým bodováním, pak navrhnete systém, který dovolí bodovat skupinky jako celek.
- Zařadte také aktivity, které dovolí připravit (bodový či jiný) zisk pro celý oddíl.

DÍTĚ BEZ HRANIC ANEB DŮSLEDKY LIBERÁLNÍ VÝCHOVY?

Při různých příležitostech, například vzdělávacích akcích, hovoříme o druzích výchovy, díky tomu je (snad) umíme definovat. Ale přemýšlíme o nich? Tak například dnes často zdůrazňovaná liberální výchova (v rodině), odůvodňovaná obecnou svobodou. Prohřešujeme se, když ji v Pionýru neupřednostňujeme?

Jen připomenu, že pojmem liberální výchova myslím láskyplnou výchovu rodiče/ vychovatele, který by pro dítě nezřídka udělal první poslední – tím chci zdůraznit, že nejde o nezáměr, o výchovu typu „roste jako dříví v lese“. Rodič/vychovatel vychovává své dítě s velkou náklonností, ovšem bez omezení, dává mu důvěru, že přece ví, co dělá, že si vlastně může dělat, co chce, a to v jakémkoli věku. Nu a v tom bývá skryto ono „čertovo kopýtko“. Ano, chci vás svými slovy dovést k zamyšlení. Zkusme při působení na děti sice nepostupovat podle formálních pouček a šablon, ale dohlédnout dál, než k prvním stromům lesa. A mějme na mysli i prostředí dále než za humny. Vždyť dítě nezůstane jen na jednom místě – půjde životem dál, a velmi překvapeno, s čím se bude setkávat.

Výchova bez hranic a pravidel příliš často dopadá špatně. Způsobuje totiž naprostou dezorientaci dítěte, kterému nepřijde divné jeho chování, ale chování všech okolo. Najednou se zcela ztrácí, neustále naráží a nechápe, co se po něm chce. Nemusím-li doma nic a vše si tvořím bez ohledu na to, že jsou i ti druzí, mám pak v jiném prostředí jako dítě v hlavě totální chaos. Jdu do školky a tam se mluvím o pravidlech, o respektu k druhým, totéž ve škole či jiných kolektivech. Pokud ale takto nejsem vychováván, tak se to ve mně pere. Hlásí se pud sebezáchovy a s ním svár a nezřídka i pŕtky: jednak vnitřní ve vědomí dítěte, ale současně i vně. „Já si prosadím svou! I když holt za cenu boje – s vámi a se vším. A máte nějaký problém? Tak to je váš problém,

ne můj. Já jsem jedinečná bytost.“ Zdá se vám podobný střet absurdní a úvahy předškoláka či školáka nepravděpodobné? Jde jistě o formulaci, ale podstata je na místě! Vychovávat s láskou lze i s pravidly, vymezenými hranicemi a rituály. Dává to dětem bezpečí a učí úctě. Mohou se rozhodnout, ale vědí, co bude důsledkem jejich chování.

Martin

OHLÉDNUTÍ ZA JIRKOU WOLFEM

Dne 28. srpna zemřel Ing. Jiří Wolf (87 roků). Jedno z lakonických sdělení, která ovšem nesou smutné poselství o odchodu vzácného člověka. Těžko se pro to hledají slova, a tak jsem zalistoval v Mozaikách a vypomohl si těmi, která jsem napsal o oslavách 35. narozenin oddílu STOPA v roce 2003.

Když jsem procházel mezi těmi desítkami lidí, kteří se sjeli z široka daleka – aby se potkali. Mnozí přijeli i s dětmi, ba dokonce i tři generace byly k vidění. A všichni byli spokojeni, když je jejich oddílový vedoucí (senior) nepřeslechnutelně a stále peskoval – jako dříve.

Přemýšlel jsem, proč všichni to jeho hudební a hubování snášejí, proč vážili cestu a místo odpočinku na kanapíčku přišli sem? Nevím, jestli jsem proto našel ten správný důvod, ale soudím, že to byl ten, proč jsem na tohle setkání přijel i já: ten věčně nespokojený, vztekající se člověk, od kterého se pochvaly nedočkáte, má v sobě zvláštní kouzlo – a hlavně pocit odzbrojující upřímnosti a nadšení. Ten živel se již pětadvacet roků rozdává a stále má dost a lidí k němu jezdí nabíjet se – to byl podle mého hlavní důvod oné úžasné účasti na setkání STOPY. I mně dal Jirka kousek ze sebe, a proto

jsem vnímal jako poctu jeho slova pronesená s tradičně podmačenou tváří: „Tak tys taky přijel? Tak se zapiš.“

Jirka Wolf byl známý především v Jižních Čechách, na Písecku. Ale v 90. letech se jako člen České rady Pionýra zasloužil o vytvoření Pionýrské i Tábornické stezky, působil v řadě štábů akcí. Proto mu byl udělen „Lipový list“ (stříbrný), který podle jeho vyjádření skončí v šuplíku, protože – pro „to“ on „to“ nedělá. To je celý Jirka. Ale šuplík nešuplík, ti, kdo byli u předávání ocenění na louce u Písku, to doprovodili mohutným potleskem, ba i slzička ukápla... A Jiří potom chodil a chtíc nechtíc ukazoval. A ocenění přijal jako ohodnocení všech generací STOPY.

Jeho životní krédo, na které jsem se ho zeptal, shrnul do lapidárního výroku: Hlavně se nezastavit. Kdo se spokojí s tím, co

dosáhl, je na cestě do pekel. Pořád musíš makat.

Prostě, že?!

Čest jeho památce.

Martin

NEMUSÍME MALOVAT ČERTA NA ZEĎ

...máme ho tu naživo

Kdo byl někdy na některém pionýrském kurzu, určitě si – mimo jiné – vyslechl, co všechno by se nemělo dělat, z jaké zdánlivě nevinné drobnosti může být průšvih, nota bene, že s majetkem spolku je třeba nakládat hospodárně a podle pravidel.

Možná si někdo v duchu i řekl, že je to jen strašení, že žádný opravdový malér nenastane, vždycky se to přece nějak... A ejhle, opravdový průšvih nastat může a taky nastal, momentálně je – po obsáhlém policejním vyšetřování – v další fázi trestního řízení, tedy před podáním návrhu na obžalobu...

Vzhledem k tomu, že jde o vskutku výjimečnou situaci, pojďme si o tom povědět víc.

PRESUMPCE NEVINY

Jde o princip, jenž je základním pilířem vyspělých právních systémů. I v Pionýru ho chceme ctít, proto v následujícím povídání nenajdete jména a názvy. Ačkoli se dál popsané události staly, míru zavinění konkrétních osob určí soud. Cílem tohoto článku není někoho protáhnout dehtem a peřím čili zostudit, ale na skutečné události prokázat, že upozorňování varující před nedbalostí nebo dokonce před záměrným obcházením pravidel, nejsou jen tak pro nic za nic...

CO SE VLASTNĚ STALO?

Byla jednou jedna pionýrská skupina. Ani malá, ani velká, tak akorát. Měla tradici, dobré jméno v místě svého působení a v čele několikrát oceněného vedoucího. Jednoho dne se lidé na téhle skupině rozhodli, že už dále nechtějí být součástí našeho spolku. A protože šlo o rozhodnutí většiny, vše šlo k zániku celé PS.

Zánik každé fungující skupiny nás musí překvapovat a mrzet, ale sám o sobě nezakládá žádné právní problémy. Pionýr vždy měl a má pro takové situace nástroje ve svých vnitřních předpisech – stačí postupovat v souladu s nimi a vše může proběhnout hladce. Jenže v tomhle případě představitelé PS i příslušné KOP postupovali úplně jinak, ba o způsobu zániku PS rozhodli

zjevně nesmyslným usnesením krajské rady, které bylo v rozporu se zákonem i našimi předpisy a bylo později soudem prohlášeno za neplatné. (Dokonce došlo k pokusu o jeho falzifikaci.)

Zvláštností ještě bylo, že těsně před vlastním rozhodnutím členů Pionýra na PS, že se již dále nebudou evidovat jako členové a že skupina zanikne, se měla sloučit s jinou PS. Ta, překvapivě, měla mít ve vlastnictví šikovnou táborovou základnu... a tu si – z Pionýra odcházející členové – moc chtěli (i další majetek PS) ponechat v samostatné nové organizaci, kterou si vytvořili.

DĚLÁM-LI JEN TO, CO SÁM POVAŽUJI ZA SPRÁVNÉ...

Zástupci PS ovšem popletli mnoho věcí. Vedle záležitosti ukončení individuálního členství se zamotali do otázek kolem zániku celé PS... dokonce ani to předcházející výhodné sloučení dvou PS nedotáhli... Takže došlo hned k několika porušením vnitřních norem Pionýra a návnazně i zákonů. Ovšem – i kdyby byl řetězec rozhodnutí v pořádku – takový postup je protiprávní ve svém celku, protože (možná to někoho překvapí) i pionýrské vnitřní předpisy obsahují opatření proti vyvádění majetku – nebo také moderně řečeno proti tunelování... (a to již od roku 1995).

Ze strany Pionýra proto zazněl logický požadavek na vrácení neprávem vyvedeného majetku, aby mohl nadále sloužit pro činnost naší organizace. Co na to dřívější vedoucí PS, dnes již předseda nové organizace? Prohlásil, že jeho postup byl zcela v pořádku, nic vracet nehodlá. Základnu tak bez právního důvodu používají, spíše zejména pronajímají za úplaty. Ze strany Pionýra byla učiněna řada pokusů se dohodnout, vyřešit vše smírně, ale bez úspěchu. Takže věc skončila trestním oznámením. A jaký je stav teď?

Zdá se, že padla ona symbolická kosa na kámen – bývalému vedoucímu PS bylo po vyšetřování Policií ČR sděleno obvinění a je proti němu státním zástupcem vedeno trestní řízení...

JAK TO VIDÍ POLICIE?

Popsaná situace není žádná formalita, to nám potvrdila i tisková mluvčí příslušného Územního odboru Policie ČR Strakonice, por. Mgr. Jaromíra Nováková, kterou

jsem požádali o krátký rozhovor:

Paní komisařko, lze s jistotou říct, že v užívání příslušné táborové základny v popsaném případě byl porušen zákon?

„Policie prošetřila oznámení o možném porušení zákona, týkající se neoprávněného užívání cizího majetku. V průběhu přípravného řízení policisté získali dostatečné podklady pro podezření ze spáchání přečinu neoprávněný zásah do práva k domu, bytu nebo k nebytovému prostoru podle ustanovení § 208 odst. 1 trestního zákoníku. Cizí majetek byl neoprávněně užíván nejméně od září 2015 do současné doby. Vzhledem k této skutečnosti bylo ve věci zahájeno trestní stíhání osoby, které bylo pro shora uvedený přečin policejním orgánem sděleno obvinění.“

O jak závažný přečin se vlastně jedná? Jaký za něj může být uložen trest?

„TZ v § 208 odst. 1 uvádí: Kdo protiprávně obsadí nebo užívá dům, byt nebo nebytový prostor jiného, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo peněžitým trestem.“

Čas od času se setkáváme s argumentem, že když je někdo dobrovolník a jen si „hraje“ s dětmi, neměl by být příliš peskován za případné nedodržení daných pravidel. Do jaké míry orgány činné v trestním řízení k něčemu takovému přihlížejí? Je možné, že v takové situaci budou postupovat mírněji?

„Orgány činné v trestním řízení jsou vázány účinnými právními normami, které jim neumožňují jakýkoliv odklon od nich. O tom, zda bude v rozhodnutí postupováno mírněji, může rozhodnout pouze nezávislý soud.“

CO DODAT NA ZÁVĚR?

Stačilo by hrát podle platných pravidel a toto jsme si mohli ušetřit...

JAK NA NOVÁČKY

Vzpomínám si na případ, kdy se na výpravě desetiletý Tomáš poranil na chodidle a rána silně krvácela. Na pohotovosti ránu vydezinfikovali a ošetřili, ovšem ouha, ani ne po hodině si Tomáš začal stěžovat na bolesti a celkovou slabost. Výprava už končila, a když vedoucí Tomáše předával do rukou maminky, vyšlo najevo, že je alergický na jód, který byl součástí dezinfekčního roztoku. Vše naštěstí skončilo jen podrážděním kůže a po podání odpovídajících léků obtíže Tomáše přešly. Původem problému však byla skutečnost, že oddílový vedoucí o alergii nevěděl. Nyní, když začíná nový školní rok a přicházejí do našich oddílů nové ratolesti, musíme pamatovat na to, že s přijetím nového člena jsou spojeny i právní důsledky – tedy – jak jinak – vznikají nám právní povinnosti – v první řadě obstarat si o nováčcích informace k tomu, abychom se o něj mohli po všech stránkách postarat.

Jako organizace zaměřená na vzdělávací a výchovnou činnost s mládeží musíme přistupovat i k přijetí nováčků s odbornou péčí – zákon (OZ) prostě předpokládá, že své práci rozumíme (a to je pravda) a že se podle toho budeme chovat. Přihláškou totiž přijetí nováčka rozhodně nekončí. Na co dál nezapomenout?

DOMŮ SAMO NEBO
S DOPROVODEM?

V první řadě musíme zjistit (od rodičů, zákonných zástupců), zda dítě bude schůzky a podobné akce opouštět samo nebo v doprovodu (koho). Tento údaj je třeba

poznámenat do dokumentace a nechat jej rodičem podepsat. **Pozor: u rozvedených rodičů je to zvláště důležité** – pokud by rodič vysloveně zakazoval předání druhému rodiči, pak by bylo vhodné, aby tuto skutečnost doložil příslušným rozsudkem (rozsudek archivovat tak, aby byl přístupný jen výchovným pracovníkům). **Každou změnu rodičovských pokynů je třeba si rovněž nechat stvrdit písemně.**

JAK JE NA TOM SE ZDRAVÍM?

Velmi důležité je seznámit se, v potřebné míře, se zdravotním stavem dítěte – tedy zda trpí nějakým onemocněním či jiným znevýhodněním, kterými by bylo omezeno v činnosti oddílu (například běh, skoky apod.), zda užívá nějaké léky, zejména takové, jejichž užití může připadat v úvahu na schůzkách (např. při astmatu) zda má potravinové (!) nebo lékové (!) alergie (při ošetření úrazu zvláště důležité).

OCHRANA OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Rovněž je třeba pamatovat (a jako vše si nechat písemně stvrdit) i na osobnostní práva dětí – tedy zda v rámci dokumentace naší činnosti bude udělen souhlas

- se zachycením podoby dítěte (fotograficky, audiovizuálně),
- s využitím takového záznamu v rámci dokumentace činnosti oddílu (PS) např. v kronikách, na nástěnkách, ve vývěskách, s rozdávaním snímků členům oddílu (PS),
- s využitím takového záznamu v rámci dokumentace činnosti celého spolku

ilustrace J. Dostál

(například v Mozaice, výroční zprávě, na webových stránkách, v novinách a časopisech), případně zda může být dotyčný označen jménem a příjmením.

Je tedy zřejmé, že nový školní rok přináší řadu povinností, z nichž některé mohou být chápány jako nové, byť tak úplně novými nejsou.

Na závěr poznamenávám, že fakticky všechny uváděné skutečnosti jsou osobními údaji, se kterými je třeba nakládat se zvláštní opatrností – tak, aby byly přístupné jen výchovným pracovníkům, kteří se svěřencem pracují. Ochrana osobních údajů bude tématem zvláštního článku (nebo spíš několika), neboť byl přijat nový předpis EU, který osobní údaje, včetně údajů našich svěřenců, chrání nově, lépe, ovšem s některými novými postupy, které si musíme osvojit.

Michal Pokorný

advokát, právní zástupce Pionýra

BABÍ LÉTO NA ÚSTŘEDÍ

Prázdniny končí nejen v oddílech, ale i na pionýrském ústředí. Seznamy letních úkolů (z větší části proškrtané) jsou pomalu překrývány jinými papíry a operativními záležitostmi, které s sebou nese každodenní život v našem spolku. Zároveň ale dobíhají velké úkoly, které nejde jen tak „zmáknout a škrtnout“, některé z nich zaměstnávaly přes léto doslova celé ústředí – jde například o tvorbu nového Servisu, dokončování Směrnice o hlavní činnosti nebo přípravu na zavedení nových evropských pravidel ochrany osobních údajů.

ABY TOHO NEBYLO MÁLO...

Na přelomu července a srpna nám zdánlivě přibýly dvě nové kolegyně. Jenže dvě dámy, které se na ústředí objevují téměř denně (ač to k nám mají pěkný kousek cesty) nejsou personální posily Pionýra, ale kontrolorky z Nejvyššího kontrolního úřadu. Mají na nás vyhrazené tři měsíce, během kterých budou intenzivně prověřovat, zda prostředky z veřejných rozpočtů čerpáme, jak máme, jestli máme vše řádně doloženo, vyúčtováno, zaznamenáno... No, my myslíme, že máme, snad k podobnému závěru dospějí také. ☺

PROVOZ NA ÚSTŘEDÍ

Začátek září znamená návrat obvyklých kolejí. Od pondělí do čtvrtka nás tak zastihnete vždy od 9 do 18 hodin. Hlavní kontakty zůstávají neměnné: ustredi@pionyr.cz a 777 248 720.

2. 9. 1347 byl v Chrámu sv. Víta korunován Karel IV.

5. 9. 1972 členové palestinské teroristické skupiny Černé září zajali a následně zavraždili izraelské atlety na mnichovských olympijských hrách.

5. 9. 1977 vypustila NASA vesmírnou sondu Voyager 1, v současnosti nejvzdálenější člověkem vytvořený objekt ve vesmíru. (obr. 1)

8. 9. 1882 se narodil cestovatel, botanik a spisovatel Alberto Vojtěch Frič. (obr. 2)

10. 9. 1652 se narodil Jan Sladký-Kozina, sedlák a vůdce chodského povstání.

12. 9. 1822 se narodil spoluzakladatel sokolského hnutí Jindřich Fügner.

13. 9. 1932 se narodil herec Radoslav Brzobohatý.

14. 9. 1937 zemřel filozof, politik a první prezident Československa Tomáš Garrigue Masaryk (v úřadu 1918–1935). (obr. 3)

14. 9. 1092 se Břetislav II., nejstarší syn Vratislava I., stal českým knížetem.

15. 9. 1867 se narodil básník Petr Bezruč.

15. 9. 1907 otevřel Viktor Ponrepo v Praze první stálý český biograf.

17. 9. 1787 byla ve Filadelfii podepsána Ústava Spojených států amerických.

17. 9. 1832 se narodil spoluzakladatel sokolského hnutí Miroslav Tyrš.

19. 9. 1837 Jan Evangelista Purkyně poprvé formuloval svou buněčnou teorii stavby těl živočichů.

19. 9. 1922 se narodil atlet, několikanásobný olympijský vítěz Emil Zátopek, ve stejný den byla narozena i jeho budoucí manželka, rovněž atletka a olympijská vítězka Dana Zátopková. (obr. 4)

21. 9. 1902 se narodila malířka Toyen (Marie Čermínová).

21. 9. 1937 byla v angličtině vydána kniha Hobit aneb Cesta tam a zase zpátky od spisovatele J. R. R. Tolkiena.

23. 9. 1907 se narodil herec František Filipovský. (obr. 5)

26. 9. 1212 byla římským králem Fridrichem II. Štaufským českému králi Přemyslu Otakarovi I. vydána Zlatá bula sicilská, která zaručovala povýšení Českého státu na království a dědičný královský titul.

26. 9. 1547 se narodil Miguel de Cervantes y Saavedra, španělský spisovatel, autor románu Důmyslný rytíř Don Quijote de la Mancha.

3. 10. 1932 získal Irák nezávislost na Velké Británii.

4. 10. 1957 byl z kosmodromu Bajkonur vypuštěn Sputnik 1, první umělá družice Země. (obr. 6)

7. 10. 1847 se narodil lékař, cestovatel a etnograf Emil Holub. (obr. 7)

9. 10. 1917 v Rusku vznikl československý armádní sbor, jehož mužstvo zanedlouho dosáhlo počtu 40 000 vojáků.

12. 10. 1492 objevil Kryštof Kolumbus Ameriku (domníval se ovšem, že doplnul do Indie).

13. 10. 1307 byly tisíce členů Řádu templářů na příkaz francouzského krále Filipa IV. Sličného uvrženy do vězení.

14. 10. 1947 překonal Chuck Yeager jako první člověk rychlost zvuku na letounu Bell X-1. (obr. 8)

18. 10. 1867 se narodil Alois Rašín, český a československý politik (7. 10. 1922 – 18. 2. 1923 ministr financí), jeden z tzv. „Mužů 28. října“. V lednu 1923 byl postřelen levicovým radikálem a zraněním podlehl. (obr. 9)

20. 10. 1952 se narodil dostihový jezdec Josef Váňa, osminásobný vítěz Velké pardubické. (obr. 10)

22. 10. 1797 uskutečnil Francouz André-Jacques Garnerin první saskok padákem (z výšky 680 metrů).

25. 10. 1932 se narodil malíř, kostýmní výtvarník a držitel Oscara Theodor Pištěk.

27. 10. 1467 se narodil holandský myslitel Erasmus Rotterdamský.

27. 10. 1917 se narodil novinář, publicista a politik Pavel Tigrid.

28. 10. 1922 převzali fašisté vedení Benitem Mussolinim moc v Itálii.

29. 10. 1787 se v Praze konala světová premiéra Mozartovy opery Don Giovanni.

NEJVĚTŠÍ VYNÁLEZY

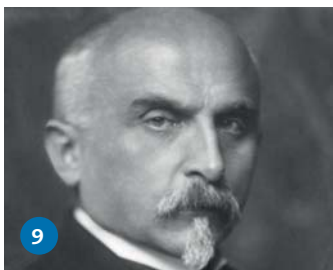
aneb samozřejmosti, které hýbou světem

Seriál o pionýrech vědy, tedy vynálezcích a hlavně o jejich vynálezech, bude pokračovat i v dalším ročníku Mozaiky. Dnes si povíme o něčem, čeho máme po prázdninách nejspíš desítky a stovky a kdo ví, jestli se tím někdy probereme, v začátcích ale bylo všechno úplně jinak...

FOTOGRAFIE

Stejně jako v případě každého velkého vynálezu ani fotografie nebyla dílem jen jednoho hloubavého mozku a její postupný vývoj od prvních pokusů po vznik digitální fotografie trval bezmála 200 let.

Za první chemickou fotografií je považován snímek, který zhotovil roku 1826 francouzský vynálezce Nicéphore Niépce na vyleštěnou cínovou desku pokrytou petrolejovým roztokem. S využitím této technologie ovšem expozice trvala až osm hodin a byla tak pro praktickou fotografii zcela nevhodná. Později proto společně se svým přítelem Jacquesem Daguerrem začal s vývojem fotografické techniky využívající sloučeniny stříbra, ta dostala název daguerrotypie a znamenala zásadní obrat ve vývoji fotografie. A poté co roku 1884 vyrobil George Eastman první fotografický film, který mohl nahradit těžké a nepraktické skleněné desky, se fotografie mohla rozšířit i mezi laiky.

VZPOMÍNKY NA LÉTO

Jsou za námi další povedené prázdniny, o kterých Pionýr přichystal téměř čtyři stovky táborů. A že je o ně pořád zájem dokládá i to, že podle předběžných součtů na ně vyrazilo o pět stovek dětí více než minulý rok.

Nachystáno pro ně bylo mnoho táborových dobrodružství, příběhů a úkolů, které je provázely na výpravách do historie, do budoucnosti i do světa fantazie.

Pokud si chcete o některých z nich přečíst, nalistujte strany 4 až 6, na této stránce se jako vždy můžete kochat hlavně fotkami.

Na této stránce jsou fotky od: PS 8. března Jindřichův Hradec, PS Čáslav, PS Dr. M. Očadlíka Holešov, PS Hrádek, PS Kopřivnice, PS Otava Sušice, PS Omega, PS Plejády Šternberk, PS Safír Kdyně, PS Vodovod, PS Zborovice